

unicef
unite for children

Fundația COPIII NOȘTRI

Ministerul Educației, Cercetării,
Tineretului și Sportului

Studiu privind necesitatea implementării Strategiei Naționale Integrate de Formare și Dezvoltare a Competențelor Parentale

București, 2011

UNICEF ROMÂNIA

FUNDAȚIA COPIII NOȘTRI

**MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII,
TINERETULUI ȘI SPORTULUI**

STUDIU

*privind necesitatea implementării
Strategiei Naționale Integrate de Formare
și Dezvoltare a Competențelor Parentale*

2011

UNICEF ROMÂNIA

FUNDAȚIA COPIII NOȘTRI

**MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII,
TINERETULUI ȘI SPORTULUI**

STUDIU
privind necesitatea implementării
***Strategiei Naționale Integrate de
Formare și Dezvoltare a
Competențelor Parentale***

București, 2011

Autori: Viorica Preda, inspector general MECTS

Adina Ovedenie, director Fundația Copiii Noștri

Coordonare: Martha Iliescu, președinte Fundația Copiii Noștri

Responsabil proiect din partea UNICEF: Luminița Costache

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

PREDA, VIORICA

Studiu privind necesitatea implementării strategiei naționale integrate de formare și dezvoltare a competențelor parentale / UNICEF
România, Fundația Copiii Noștri, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, Viorica Preda... , Adina Ovedenie... ; coord.: Martha Iliescu.... - Buzău : Alpha MDN, 2011

Bibliogr.

ISBN 978-973-139-206-6

I. Ovedenie, Adina

II. Iliescu, Martha (coord.)

374.7

Mulțumim tuturor profesioniștilor și cadrelor didactice din Inspectoratele școlare județene, din școli și grădinițe, precum și părinților și bunicilor care au avut disponibilitatea de a colabora cu noi și de a oferi informațiile necesare realizării studiului.

De asemenea, mulțumim primarilor și altor reprezentanți ai autorităților locale, care au răspuns chestionarului în mod direct sau on line și Asociației Comunelor din România și Asociației Orașelor din România, care au sprijinit distribuirea chestionarului.

Cuprins

I. Introducere	7
II. Scurt istoric al educației parentale	10
III. Context național.....	14
IV. Metodologia prezentului studiu.....	23
IV.1. Scopul și obiectivele studiului.....	23
IV.2. Metode și tehnici de investigație.....	23
IV.3. Unități/instituții implicate. Populația investigată	26
IV.4. Derularea studiului	31
IV.5. Limite și dificultăți ale studiului	33
V. Rezultate.....	34
V.1. Importanța și necesitatea educației parentale	34
V.2. Autoritățile/instituțiile/persoanele care ar putea avea atribuții în domeniul educației parentale	45
V.3. Mediatizarea informației specifice educației parentale	56
V.4. Alte aspecte relevante pentru construirea unui sistem național integrat de educație parentală	61
VI. Concluzii	65
Bibliografie	70
Anexe.....	71

I. INTRODUCERE

Evoluțiile rapide din viața socială generează o cerere de continuare a proceselor de reînnoire a cunoștințelor, deprinderilor și valorilor pe durata întregii vieți, iar părinții sunt cea mai largă categorie de beneficiari ai acestei cereri.

Din perspectiva unei analize sistemice, educația părinților apare ca un element al sistemului de educație fiind, în același timp, și o dimensiune a educației permanente.

Educația adulților, cu excepția unor programe de promovare profesională, nu poate deveni obligatorie; ea trebuie să se adapteze nevoilor diferitelor categorii de adulți și să acorde celor ce studiază condiții mai liberale de autoeducație și autoevaluare, de alegere a conținuturilor și metodelor, a locului și timpului de învățare. În acest context, părinții, dar și viitorii părinți, ca grupuri țintă, vor necesita cât mai multă flexibilitate, dinamism și adaptabilitate din partea sistemului de educație, care va trebui să se plieze pe cerințele și nevoile acestora.

Noțiunea de «**parentalitate**» reprezintă exercitarea atribuțiilor de părinte și îndeplinirea acțiunilor necesare acestei funcții. Ea se transformă odată cu societatea, care îi determină atât conținutul cât și sfera.

În acest sens, în ultimele decenii, statutul și rolul de părinte, cuprinzând atribuții de natură fizică, psihică, socială, culturală și economică, au evoluat

rapid, sub influența dezvoltării tehnologice și informaționale a întregii lumi și a diversificării modelelor familiale și educaționale, adăugând mereu, noi competențe și abilități.

Cert este că „arta de a fi părinte” se învață. De aceea, una dintre definițiile date **educației parentale** în literatura de specialitate arată că aceasta este “o *tentativă formală de creștere a conștiinței parentale și de utilizare a practicilor parentale*” în vederea educației copiilor.¹ David Chamberlain menționează parentalitatea ca o calitate a interacțiunilor între părinți și copil. (Tratat de psihiatrie , PUF 1996).

Educația părinților cuprinde două aspecte:

1. *informarea și formarea părinților pentru a organiza activitatea educativă cu copiii* - respectarea unor reguli, norme "generale" care s-au conturat în urma cercetărilor și a practicilor educaționale și care asigură un climat educațional pozitiv (să dai copilului sentimentul de securitate, sentimentul că este dorit și iubit; să-l înveți pe copil cu independența și asumarea responsabilității; să eviți conflictele, să știi să le depășești; să respecti sentimentele, nevoile, datoriile copilului; să te interesezi de ceea ce face copilul, să tratezi dificultățile lui; să favorizezi creșterea, dezvoltarea, mai curând decât perfecțiunea);

1

http://eric.ed.gov/ERICDocs/data/ericdocs2sql/content_storage_01/0000019b/80/36/bd/18.pdf

2. *informarea și abilitarea părinților pentru a asigura învățarea în familie a "profesiunii" de soț și de părinte* (Ionescu, Negreanu 2006).

Cu toate acestea, reușita educației nu depinde numai de părinți și de capacitatea acestora de a exersa aceste competențe multiple, ci și de voința instituțiilor chemate să valideze și să valorizeze responsabilitățile și autoritatea parentală, de a fi alături de părinți și de a-i susține în misiunea lor educativă în contextul învățării permanente, al învățării de-a lungul întregii vieți.

Susținerea inițierii, formării și dezvoltării competențelor parentale devine una dintre misiunile pe care statul trebuie să și le asume, dacă dorim ca educația copilului și tinerilor să devină o acțiune coerentă, eficientă și care să ofere șanse egale tuturor.

A susține părinții în interesul superior al copilului înseamnă a crea o nouă cultură familială, bazată pe dialog, cunoaștere și participare, pe de o parte, și a facilita cooperarea între profesioniști, părinți și autorități publice, care contribuie la educația și dezvoltarea copilului, pe de altă parte.

II. SCURT ISTORIC AL EDUCAȚIEI PARENTALE

Au existat întotdeauna educatori excelenți și părinți iubitori, care nu și-au pus probabil atâtea probleme și totuși au reușit foarte bine; dar poate ca acest lucru era mai ușor într-o lume foarte statornică, în care tradiția avea ultimul cuvânt (Osterrieth, P., 1973, p.70).

Primele intervenții educaționale pentru părinți s-au realizat în Statele Unite, încă de la *începutul secolului 19°*, sub forma unor *întâlniri informale*, în cadrul cărora aveau loc discuții despre creșterea copiilor și se schimbau experiențe între mame.

La *începutul secolului 20* au luat naștere ***primele programe organizate de educație parentală***, care propuneau instruirea părinților privind dezvoltarea copilului³ și care au început să capete amploare abia după al doilea război mondial.

Alte inițiative s-au concentrat asupra familiilor defavorizate, ai căror copii aveau eșecuri școlare sau se aflau în situații de abandon școlar. ***Head Start*** este un astfel de program, care a debutat la *mijlocul anilor `60*.

În mod similar, în Europa, educația părinților se dezvoltă în a doua jumătate a secolului 20, în țările vest europene, deși tentative izolate au existat și anterior.

² <http://dspace.lib.iup.edu:8080/dspace/bitstream/2069/48/1/Darla+Clayton.pdf>

³ http://eric.ed.gov/ERICDocs/data/ericdocs2sql/content_storage_01/0000019b/80/36/bd/18.pdf

Primele reviste dedicate părinților au apărut în Europa între 1830 și 1850 – *Mother's Magazine*, *Mother's assistant* și *Parent's magazine*.

La începutul anilor '60, Thomas Gordon a dezvoltat cursul pentru părinți **Parent Effectiveness Training** (P.E.T). Pe baza modelului pe care l-a dezvoltat, Gordon i-a învățat pe părinți, profesori, educatori și lideri, de-a lungul a 50 de ani, să construiască relații eficiente. Modelul său se bazează pe convingerea că utilizarea puterii este distructivă într-o relație și, mai ales, în relația părinte-copil.

În acest mileniu, importanța educației parentale a fost recunoscută prin diferite documente ale Uniunii Europene:

- **„Declarația de la Lisabona” (2005)** arată că „evoluția economică în societățile contemporane este condiționată și de educația populației; „capitalul uman” devine la fel de important pentru dezvoltarea unei societăți precum resursele naturale sau capitalul fizic. Mai mult, el este, teoretic, nelimitat, iar omul își poate depăși prin progres limitele devenind un factor principal în realizarea dezvoltării economice și sociale durabile, educația parentală făcând parte din strategiile fiecărei națiuni de atingere a acestui deziderat.
- În aprilie 2006, în cadrul Conferinței de la Monaco, Consiliul Europei a lansat pentru 3 ani programul **„Să construim o Europă cu și pentru copii”**, urmărind garantarea unei abordări integrate a promovării drepturilor copiilor în statele membre.

- În *decembrie 2006* Comitetul de Miniștri ai statelor membre ale Uniunii Europene a adoptat **Recomandarea nr. 19^a** (2006) prin care recunoaște importanța educației parentale și recomandă statelor membre UE măsuri pentru crearea unor politici speciale de suport pentru parentalitate.

Și cum educația parentală este o misiune pe care statul trebuie să și-o asume, considerăm că nu poate fi privită altfel decât în strânsă corelație și interdependență cu sistemul de educație.

În acest context, un Raport asupra relațiilor dintre școală și familie în țările Comunității Europene (Macbeth, Al., 1984), bazat pe cercetări comparative, documentare și empirice enumeră patru motive pentru care școala și familia se străduiesc să stabilească legături între ele:

- a. părinții sunt juridic responsabili de educația copiilor lor;
- b. învățământul nu este decât o parte din educația copilului; o bună parte a educației se petrece în afara școlii;
- c. cercetările pun în evidență influența atitudinii parentale asupra rezultatelor școlare ale elevilor, în special asupra motivațiilor învățării, precum și faptul că unele comportamente ale părinților pot fi favorizate datorită dialogului cu școala;

- d. grupurile sociale implicate în instituția școlară (în special părinții și profesorii) au dreptul să influențeze gestiunea școlară.

Așadar, ținând cont de cercetările existente, este, din ce în ce mai mult, conștientizat faptul că **o modalitate clară de reducere a repetenției**, în special la nivelul învățământului primar, **și a părăsirii timpurii a școlii este intervenția la vârstele mici și foarte mici**. De asemenea, este deja formată convingerea că educația timpurie poate fi o pârghie esențială de reducere a inegalităților sociale. Și, în plus, atrăgând familia alături de școală de la vârstele timpurii ale copilului, putem „educa” și familia, respectiv, putem interveni corespunzător în domenii deficitare cum ar fi: mortalitate infantilă, separarea copiilor de familie, abandon familial și abandon școlar, informare privind creșterea și îngrijirea copilului, drepturile copilului.

În acest context, **crearea unui sistem de educație parentală**, centrat nu numai pe educația copilului ci și pe îngrijirea și protecția acestuia, pe stimularea interesului pentru o nouă cultură familială și pe ideea de incluziune socială, deschis pentru tineri, ca viitori potențiali părinți și pentru părinții copiilor cu vârste cuprinse între 0 și 18 ani, **apare ca o necesitate imediată**.

III. CONTEXT NAȚIONAL

Deși până nu demult educația părinților nu a constituit o prioritate în cadrul politicilor educaționale din România, în ultimii ani se discută din ce în ce mai mult despre faptul că susținerea inițierii, formării și dezvoltării competențelor parentale devine una dintre misiunile pe care statul trebuie să și le asume, dacă dorim ca educația copilului și tinerilor să devină o acțiune coerentă, eficientă și care să ofere șanse egale tuturor.

Exemplele din alte state arată că politicile care privesc inițierea, formarea și dezvoltarea competențelor parentale trebuie să pornească de la respectarea modelelor familiale și educaționale existente în realitate, fără a impune modele unice considerate ideale. De asemenea, aceste politici trebuie să încurajeze părinții să analizeze, să înțeleagă și, eventual, să propună alternative sau să transforme aceste modele conform nevoilor copilului și ale familiei.

În România, până în anul 1989, implicarea părinților a fost relativ limitată. Prin politica sa, statul comunist a încurajat transferarea responsabilității pentru educația și dezvoltarea copilului către profesioniștii din domeniul educației și protecției copilului, aceștia având competențe multiple și responsabilități cu privire la dezvoltarea și educarea copilului.

După 1989, Ministerul Învățământului și Ministerul Sănătății (la acea dată) au recunoscut necesitatea sprijinirii activității tuturor categoriilor de personal

implicat în creșterea și educația copilului de la naștere la 7 ani (infirmiere, asistente medicale, educatoare), cât și a părinților. S-a pus tot mai mult accentul pe promovarea, conceptului de „dezvoltare timpurie a copilului”, precum și pentru aprofundarea căilor de realizare și stimulare a acestei dezvoltări.

În acest sens, toate programele și proiectele derulate de Ministerul Educației și diverși parteneri, la nivelul învățământului preșcolar, au scos în evidență trei aspecte importante:

- Nevoia de intervenție în vederea reducerii repetenței, în special la nivelul învățământului primar, și a părăsirii timpurii a școlii, precum și de reducere a inegalităților sociale;
- Atragerea și educarea familiei de la vârstele timpurii ale copilului, asigurându-se, astfel, intervenția corespunzătoare, alături de instituțiile statului, în domenii deficitare precum: mortalitate infantilă, separarea copiilor de familie, abandon familial și abandon școlar, informare privind creșterea și îngrijirea copilului, drepturile copilului;
- Crearea unui sistem de educație parentală, centrat nu numai pe educația copilului ci și pe îngrijirea și protecția acestuia, pe stimularea interesului pentru o nouă cultură familială și pe ideea de incluziune socială, deschis pentru tineri, ca viitori potențiali părinți.

Astfel, o **scurtă prezentare a istoricului educației părinților în România**, considerăm că este deosebit de

utilă în contextul dat de problemele cu care se confruntă lumea contemporană și, implicit, educația:

1. În anul 1992, cu sprijinul UNICEF, a fost inițiat un program pilot de educație timpurie - PETAS (Program de Educație Timpurie pe Aree de Stimulare) care a inclus și o componentă de educație a părinților, în cadrul căreia au fost înființate Centrele de Resurse pentru Părinți (CRP). Programul s-a derulat cu rezultate relevante pentru sistemul de educație preșcolară și, până la finalizarea lui în anul 1998, a fost extins la nivel național cu ajutorul Inspectoratelor Școlare Județene și al autorităților publice locale care, în majoritatea cazurilor, au susținut înființarea și dotarea unor noi Centre de Resurse și dotarea sălilor de grupă în acord cu principiile educației timpurii.
2. În cadrul alternativei educaționale Step by Step, în perioada de după 1994, odată cu înființarea grupelor Step by Step în grădinițe din sistemul de stat, au fost derulate activități de individualizare a procesului de educație și, implicit de educație a părinților, asemănătoare celor din programul PETAS.
3. În anul 2000, Holt România, în parteneriat cu ANPDC⁵ și cu sprijinul UNICEF a derulat programul de întărire a capacității DJASPC de a oferi educație parentală pentru părinții cu copii de la naștere la 3 ani, în fapt, un „pionierat” în

⁵ În prezent "Direcția Generală Protecția Copilului"; direcție de specialitate în cadrul Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale

domeniul educației parentale și, implicit, în domeniul educației timpurii. După anul 2000, împreună cu UNICEF, organizația Holt a continuat în 27 de județe din România, în parteneriat cu Direcțiile județene de protecție a copilului și cu sprijin financiar din partea UNICEF campanii de promovare a educației parentale și a importanței primilor 3 ani de viață.

4. Începând din anul 2000 și până în prezent, Ministerul Educației, în parteneriat cu Fundația Copiii Noștri (FCN) cu sprijinul financiar al UNICEF România, derulează Programul național de educație a părinților, pe baza metodei „Educați Așa” , elaborată și experimentată de Institutul Olandez pentru Îngrijiri și Bunăstare de pe lângă Universitatea din Utrecht (Netherlands Institute for Care and Welfare).
5. În plus, din anul 2004 până în prezent, un alt parteneriat educațional, între Asociația Română pentru Educație și Dezvoltare (ARED) din Târgoviște, Institutul de Științe ale Educației - ISE și ISJ din 17 județe ale țării a făcut posibilă derularea, cu sprijinul UNICEF, a proiectului-pilot „Educația viitorilor părinți”. În cadrul acestuia, au fost elaborate programa și suportul de curs pentru activitatea opțională „Educația viitorilor părinți,, pentru clasele IX-XII și au fost elaborate și tipărite Ghidul Profesorului și Ghidul Elevului.
6. Începând cu anul școlar 2006-2007, Centrul Parteneriat pentru Egalitate a încheiat o convenție de parteneriat cu Ministerul Educației, în baza căreia a inițiat, cu sprijinul UNICEF

România, formări cu instructorii de părinți din programul „Educăm așa”, în vederea abordării educației de gen în cadrul întâlnirilor cu părinții.

Acestea au fost programele cu o relevanță importantă pentru domeniul educației parentale, cărora li se adaugă o serie de studii elaborate în această perioadă.

Nevoia educației parentale a reieșit clar și cu ocazia elaborării studiului “Cunoștințe, atitudini și practici parentale în România”⁶, prilej cu care au fost evidențiate o multitudine de aspecte, unele inedite, cu referire la competențele parentale, valorile, proiecțiile și acțiunile educaționale ale părinților care, în 2005, aveau copii sub 8 ani și anume:

1. Foarte puțini părinți sunt preocupați cu adevărat de a se instrui în domeniul îngrijirii, creșterii, educației, sănătății și protecției copilului, dovadă că sub 1% din eșantion au declarat ca au citit cărți referitoare la educația copilului și destul de puțini (cca. 25% urmăresc emisiuni TV pe aceste teme).
2. Există anumite preocupări pe care părinții le consideră majore în cadrul atribuțiilor de părinte, ca, de pildă, preocuparea pentru sănătatea copilului (peste 90% din părinți, atât în mediul urban cât și în cel rural se adresează unui medic în cazul în care copilul este bolnav; aproximativ 98% dintre copiii preșcolari sunt vaccinați, ceea

⁶ “Cunoștințe, atitudini și practici parentale în România”, UNICEF, Fundația Copiii Noștri și Centrul de Educație și Formare Profesională Step by Step - București, 2005

ce reflectă preocuparea părinților pentru sănătatea copilului, deși doar 70% dintre părinții intervievați au cunoscut corect semnificația vaccinării).

3. Metodele traumatizante care reprezintă abuz fizic sau psihic asupra copilului nu sunt conștientizate de către părinți, aceștia considerându-le atitudini normale.
4. O cotă apreciabilă din familii înțelege și apreciază importanța jocului în dezvoltarea copilului și îi acordă, în majoritatea cazurilor, o atenție deosebită (părinții dau dovada de implicare în jocul copilului, în funcție de vârsta acestuia, fapt care confirmă și o oarecare cunoaștere a nivelului de dezvoltare a copilului în raport cu vârsta, dar și o flexibilitate a părinților față de nevoile și solicitările exprimate de copil în acest sens).
5. Viața copilului în mediul rural este mult mai grea și mai expusă la pericole de îmbolnăvire; copilul de la țară muncește de la o vârstă fragedă (cară apa, paște vitele, ajută în grădină etc.), iar așteptările părinților referitoare la educația copilului se opresc, în general, la nivelul liceului.
6. Atât cunoștințele cât și practicile părinților poartă încă amprenta puternică a «culturii» familiei, a obiceiurilor și a practicilor transmise de la generațiile anterioare. Ca dovadă, există încă practici tradiționale folosite pe scară destul de largă (înfășatul strâns *de teama picioarelor strâmbе*, purtatul căciuliței *de teama curentului* etc.).

De asemenea, în România, există un număr de legi și reglementări pentru educația și protecția drepturilor copilului (vezi Anexa 1), dar nici una nu stipulează nevoia sau obligativitatea educației parentale.

Pe de altă parte, societatea românească încă se mai confruntă cu o serie de probleme în domeniul creșterii, îngrijirii, sănătății și educației copilului, prezentate și analizate în numeroase documente oficiale, studii și publicații de specialitate ca fiind determinate, în mare parte de lipsa în totalitate sau parțială a competențelor parentale (rata crescută a mortalității infantile prin neprezentarea la doctor în urgență, rata relativ crescută a abandonului școlar, nivel de cunoștințe în domeniul educației parentale scăzut, mai ales în mediul rural, influența încă puternică a tradițiilor cu impact

În acest context, în anul 2008, a fost realizată, cu sprijinul UNICEF, o propunere de **Strategie națională integrată de formare și dezvoltare a competențelor parentale**.

Documentul, consideră educația permanentă punctul central al strategiei și vizează îndeosebi perfecționarea dezvoltării personale, sociale și profesionale pe durata întregii vieți a indivizilor, în scopul îmbunătățirii calității vieții, atât a indivizilor, cât și a colectivității lor. De aceea, **credo-ul** de la care pornește este: ***Toți părinții și tinerii, ca potențiali viitori părinți, trebuie să beneficieze de sprijin pentru o educație parentală de calitate, nediscriminatorie, participativă și internaționalizată, să dobândească abilități parentale și capacitatea de a comunica eficient.***

Așadar, ca pas important al politicilor în domeniu, **obiectivele Strategiei naționale integrate de formare și dezvoltare a competențelor parentale**, definită ca proces de facilitare a conștientizării și manifestării de către părinți a funcțiilor parentale și educaționale în sensul optimizării acestora, sunt promovate atât de *Strategia națională de dezvoltare* (2009 – 2014), unde educația parentală este citată ca fiind o prioritate, precum și de o serie de campanii publicitare și de conștientizare a importanței acesteia, inițiate de diverse organisme guvernamentale și neguvernamentale.

De asemenea, noua **Lege a educației naționale** nr.1/2011, promovează și susține obiectivele acestei strategii, atât prin nominalizarea principiilor care guvernează învățământul preuniversitar și superior, precum și învățarea pe tot parcursul vieții din România (art.3), cât și prin mențiunile pe care le face privind modul în care se realizează centrarea învățământului preuniversitar pe beneficiarii educației (art.80).

Astfel, printre principiile menționate la art.3 din **Legea educației naționale**, care au legătură directă cu **Strategia națională integrată de formare și dezvoltare a competențelor parentale**, regăsim:

- *principiul echității — în baza căruia accesul la învățare se realizează fără discriminare;*
- *principiul calității — în baza căruia activitățile de învățământ se raportează la standarde de referință și la bune practici naționale și internaționale;*
- *principiul relevanței — în baza căruia educația răspunde nevoilor de dezvoltare personală și social-economice;*

- *principiul eficienței — în baza căruia se urmărește obținerea de rezultate educaționale maxime, prin gestionarea resurselor existente;*
- *principiul descentralizării — în baza căruia deciziile principale se iau de către actorii implicați direct în proces;*
- *principiul asigurării egalității de șanse;*
- *principiul transparenței — concretizat în asigurarea vizibilității totale a deciziei și a rezultatelor, prin comunicarea periodică și adecvată a acestora;*
- *principiul incluziunii sociale;*
- *principiul centrării educației pe beneficiarii acesteia;*
- *principiul participării și responsabilității părinților;*
- *principiul fundamentării deciziilor pe dialog și consultare.*

În ceea ce privește centrarea învățământului preuniversitar pe beneficiari, ***Legea educației naționale*** prevede în art.80 *consultarea obligatorie a reprezentanților beneficiarilor secundari și terțiari, respectiv a structurilor asociative reprezentative ale părinților, a reprezentanților mediului de afaceri, a autorităților administrației publice locale și a societății civile, ca demers important al asigurării participării și responsabilizării beneficiarilor secundari și terțiari ai educației.*

IV. METODOLOGIA PREZENTULUI STUDIU

IV.1. Scopul și obiectivele studiului

Toți copiii au nevoie de și au dreptul de a fi îngrijiți și crescuți de părinții lor, într-o manieră competentă

Datele obținute din acest studiu vor contribui la redefinirea, promovarea și punerea în aplicare a **Strategiei Naționale Integrate de Formare și Dezvoltare a Competențelor Parentale**.

În acest sens, studiul își propune ca obiective specifice următoarele:

- ✓ analiza opiniilor decidenților referitoare la modul de aplicare a *Strategiei Naționale Integrate de Formare și Dezvoltare a Competențelor Parentale*;
- ✓ analiza opiniilor părinților cu privire la necesitatea și oportunitatea educației parentale, cu privire la sursele de informare disponibile în domeniu și așteptările acestora;
- ✓ elaborarea unui set de propuneri pentru îmbunătățirea *Strategiei Naționale Integrate de Formare și Dezvoltare a Competențelor Parentale*, în vederea redefinirii, promovării și punerii în aplicare a acesteia.

IV.2. Metode și tehnici de investigație

Studiul a utilizat o metodologie complexă, tocmai pentru a surprinde cât mai multe perspective și

aspecte ale dezvoltării conceptului de educație parentală în România.

În acest scop, metodele de cercetare utilizate au fost următoarele:

- ✓ analiza documentară;
- ✓ ancheta prin chestionar (chestionare pentru decidenți, chestionare pentru părinți – on-line și pe suport de hârtie);
- ✓ interviuri individuale.

De asemenea, în lista instrumentelor utilizate, putem menționa *scrisorile de prezentare*, cu un rol important în stimularea interesului pentru acest studiu și în creșterea gradului de acuratețe a datelor culese.

Analiza documentară a cuprins studierea unor lucrări și studii referitoare la educația parentală în lume și în România, precum studierea unor acte normative legate de acest domeniu, în vederea conturării cadrului general și a fundamentării prezentului demers investigativ.

Ancheta prin chestionar a fost utilizată în vederea obținerii de informații de la persoane de decizie (primari, membri în consiliile județene, membri ai consiliilor locale, directori ai DGASPC, medici de familie, directori de școli, directori de grădinițe, inspectori generali din inspectoratele școlare județene, inspectori de specialitate pe diverse trepte de învățământ) și de la părinți.

Pentru ambele grupuri țintă a fost elaborat, atât în format electronic cât și pe suport convențional, câte un chestionar cu câte 25 de întrebări, grupate în două capitole:

- 18 întrebări de fond, referitoare la necesitatea și modul de implementare a *Strategiei Naționale Integrate de Formare și Dezvoltare a Competențelor Parentale*;
- un grupaj de 7 întrebări de ordin sociologic.

În jur de 40% din numărul total al întrebărilor de fond, concepute pentru fiecare chestionar specific unei categorii sau alteia a grupului țintă, este atribuit întrebărilor deschise și cu multiple răspunsuri și aproximativ 60%, celor închise.

Și într-un chestionar și în celălalt există cel puțin trei aspecte asupra cărora se focalizează studiul de față și anume:

1. Importanța și necesitatea educației parentale;
2. Autoritățile/instituțiile/persoanele care ar putea avea atribuții în acest domeniu;
3. Cele mai potrivite canale de mediatizare a informației specifice educației parentale.

Chestionarele în format electronic au fost trimise către Primării, Consilii locale, Consilii județene, Direcții Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, Direcții Județene de Sănătate Publică, Inspectorate Școlare Județene și către părinți înscriși la cursul on-line de educație parentală inițiat de Fundația Copiii Noștri.

Popularizarea chestionarelor on-line adresate persoanelor de decizie s-a făcut prin intermediul a două organizații ale administrațiilor locale (respectiv Asociația Comunelor din România și Asociația Orașelor din România).

Chestionarele pe suport convențional (vezi anexele 1. și 2.) au fost folosite pentru interviuri și pentru discuții directe cu persoane de decizie și cu părinți din cele 11 județe selectate în eșantion.

Chestionarele pentru părinți au fost însoțite de o scurtă explicație, iar chestionarele pentru decidenți au fost precedate de o scrisoare explicativă (vezi anexa.3.).

Interviurile individuale au fost adresate atât persoanelor de decizie cât și părinților din cele 11 județe selectate în eșantion. Întrebările adresate acestora au fost aceleași cu cele pe care le regăsim în chestionarele specifice celor două categorii ale grupului țintă.

IV.3. Unități/instituții implicate. Populația investigată

Studiul și-a propus abordarea investigației referitoare la perspectivele și aspectele ce privesc dezvoltarea conceptului de educație parentală în România și, implicit, a *Strategiei Naționale Integrate de Formare și Dezvoltare a Competențelor Parentale*; apelând la un eșantion național reprezentativ, din perspectiva principalelor caracteristici ale unităților/ instituțiilor sau ale persoanelor care se pot ocupa de acest domeniu.

Astfel, principalele caracteristici avute în vedere au fost:

- reprezentarea geografică și etnică;
- reprezentarea mediului de rezidență (urban - cu două alegeri: municipiu/capitală de județ și oraș mic și rural – cu precădere comune).

Pentru o reprezentare geografică și etnică cât mai diversificată, au fost selectate, aleator, următoarele județe: Alba, Bacău, Bistrița-Năsăud, Călărași, Harghita, Ilfov, Maramureș, Mehedinți, Olt, Suceava, Timiș.

În fiecare județ au fost alese pentru interviuri municipiul – capitala de județ, două orașe mici și două comune (în total 5 locații pe județ).

Astfel, studiul s-a desfășurat în următoarele localități:

- Județul Alba: Alba-Iulia, Sebeș, Blaj, Ighiu, Stremț;
- Județul Bacău: Bacău, Onești, Comănești, Blagești, Gârleni;
- Județul Bistrița/Năsăud: Bistrița, Năsăud, Beclean, Toaca, Salva;
- Județul Călărași: Călărași, Oltenița, Fundulea, Ștefan cel Mare, Lehliu sat;
- Județul Harghita: Miercurea Ciuc, Toplița, Bălan, Tulgheș, Bilbor;
- Județul Ilfov: Buftea, Măgurele, Bragadiru, Berceni;
- Județul Maramureș: Baia Mare, Vișeu de Sus, Târgul Lăpuș, Farcașa, Moisei;
- Județul Mehedinți: Drobeta Turnu-Severin, Orșova, Strehaia, Eșelnița, Cujmir;
- Județul Olt: Slatina, Dragasani, Bals, Seaca, Falcoiu
- Județul Suceava: Suceava, Rădăuți, Gura Humorului, Ipotești, Vicovu de Jos;
- Județul Timiș: Timișoara, Lugoj, Făget, Știuca, Racoviță;
- municipiul București.

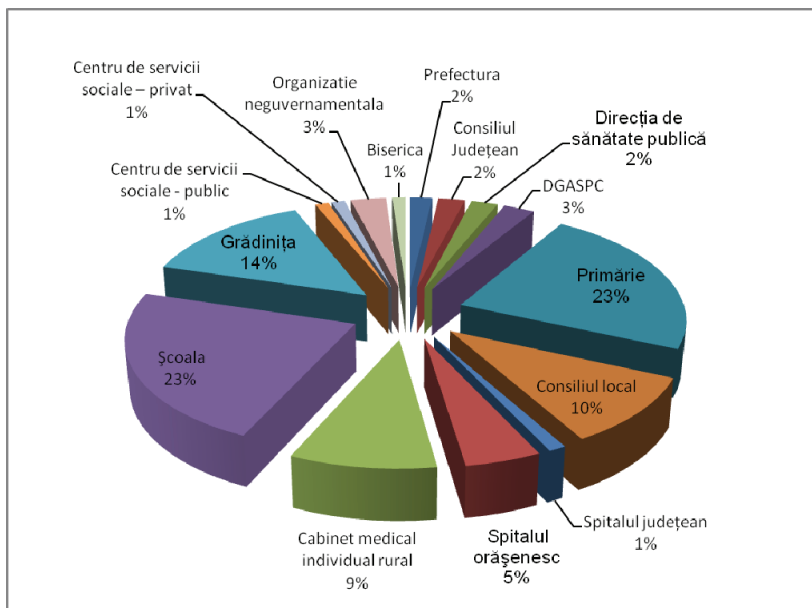
În afara acestor județe, pentru a avea cât mai multe opinii colectate de la decidenți, au fost trimise on-line chestionare în format electronic.

Cel puțin 15 au fost tipurile de unități/instituții implicate în acest studiu (din cele 11 județe selectate) și 276 numărul persoanelor investigate din cadrul acestora, așa cum reiese din tabelul ce urmează:

Nr. crt.	Unitate/Instituție implicată	Număr de persoane interviuate
1	Prefectură	5
2	Consiliul Județean	6
3	Direcția de Sănătate Publică	6
4	DGASPC	7
5	Primărie	63
6	Consiliul local	28
7	Spitalul județean	3
8	Spitalul orășenesc	13
9	Cabinet medical individual rural	25
10	Școală	63
11	Grădiniță	39
12	Centru de servicii sociale - public	3
13	Centru de servicii sociale – privat	3
14	Organizație neguvernamentală	8
15	Biserică	3
	Total	276

Un procent semnificativ de răspunsuri (37%) a venit din zona instituțiilor de învățământ: inspectorate școlare, grădinițe și școli, precum și din zona administrațiilor locale: primării și consilii locale (43%).

De asemenea, surprinzător este și procentul de informații provenite din zona instituțiilor de profil medical: spital orășenesc și cabinet medical individual (peste 4% fiecare și 14% cumulată).

De asemenea, referitor la cel de-al doilea grup țintă (părinții), remarcăm faptul că, un număr de 1012 părinți din cele 11 județe selectate au răspuns întrebărilor din chestionarul specific, 96,08% dintre aceștia au fost intervievați direct și 3,92% au răspuns la chestionarul on-line.

Numărul răspunsurilor primite, pe județe și pe categorii de grupuri țintă (excluzând categoria respondenților on-line), arată astfel:

JUDEȚ	Număr de răspunsuri decidenți	%	Număr răspunsuri părinți	%
AB	22	7,97	94	
BC	32	11,59	99	
BN	30	10,87	100	
CL	33	11,96	99	
HR	34	12,32	99	
IF	20	7,25	73	
MM	30	10,87	100	
OT	16	5,80	40	
SV	30	10,87	97	
TM	29	10,51	92	
Total	276	100	981	

Eșantionul reprezentativ, constituit din 276 de decidenți (primari, membri în consiliile județene, membri ai consiliilor locale, directori ai DGASPC, medici de familie, directori de școli, directori de grădinițe, inspectori generali din inspectoratele școlare județene, inspectori de specialitate pe diverse trepte de învățământ) și 1012 părinți din 11 județe ale țării, a prezentat câteva caracteristici importante și relevante pentru rezultatele și concluziile prezentului studiu și, de aceea, le vom scoate în evidență în cele ce urmează:

- într-o proporție însemnată, atât decidenții cât și părinții din eșantion au fost:
 - 1 – femei,
 - 2 - în vârstă de peste 30 de ani,
 - 3 - care locuiesc în mediul urban,
 - 4 - cu serviciu,
 - 5 - cu unu sau doi copii;

- media de vârstă pentru părinții din urban s-a situat între 31 și 35 de ani, iar în rural între 25 și 30 de ani;
- majoritatea părinților respondenți sunt căsătoriți (88,64%);
- nivelul de studii, declarat, al decidenților respondenți este cel universitar în 58,70% din cazuri și chiar cel postuniversitar pentru 19,57%;
- nivelul de studii, declarat, al părinților respondenți este, în proporții relativ sensibil egale: cel universitar (30,23%) și liceal (31,73%);
- cei mai mulți decidenți provin din primărie (23%) sau școală (23%).

IV.4. Derularea studiului

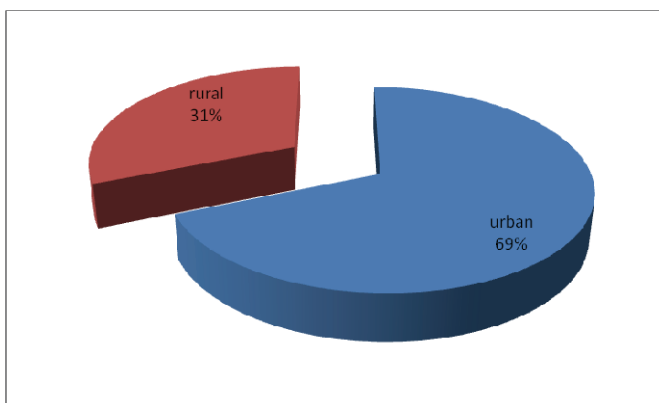
După elaborarea instrumentelor și selectarea județelor, respectiv a localităților s-a trecut la transmiterea celor două tipuri de chestionare în toate județele și la desfășurarea interviurilor.

Așadar, în fiecare dintre cele 11 județe selectate, au fost solicitate interviuri persoanelor de decizie, după cum urmează:

- în municipiu: directorului DGASPC, primarului sau viceprimarului, secretarului Consiliului județean care are atribuții privind protecția copilului, directorului Direcției de Sănătate Publică, inspectorului școlar general și inspectorului responsabil cu dezvoltarea de strategii și programe, directorilor de la două școli și directorilor de la două grădinițe (în total, cca. 10 persoane de decizie);

- în orașele mici și în mediul rural (în cele două comune): primarului, unui reprezentant al Consiliului local, unui medic de familie, unui director de școală/grădiniță (cca. 4 persoane de decizie).

Conform acestei scheme, s-au obținut răspunsuri de la 190 de persoane de decizie din mediul urban și de la cca. 86 de persoane de decizie din mediul rural.

În afara interviurilor efectuate pe baza chestionarelor scrise, au fost trimise on-line chestionare electronice, atât la decidenți cât și la părinți.

Numai 40 de părinți au completat chestionarul electronic și numai 8 persoane de decizie au reușit să răspundă la toate întrebările din chestionarul electronic.

Interviurile cu părinții, s-au derulat în localitățile selecționate în fiecare județ cu maximum 10 părinți din câte o școală și o grădiniță/localitate.

Au răspuns astfel întrebărilor, 559 de părinți din mediul urban și 462 de părinți din mediul rural, așa cum se vede în tabelul de mai jos:

Mediul de rezidenta	Număr de răspunsuri	%
urban	559	54,75
rural	462	45,25
Total	1021	100,00

Ulterior, chestionarele au fost introduse în baze de date și prelucrate cu programul SPSS.

IV.5. Limite și dificultăți ale studiului

Trebuie să menționăm și faptul că au fost o serie de dificultăți în colectarea informațiilor, datorate următoarelor aspecte:

- ✓ Completarea deficitară a chestionarelor, îndeosebi a celor electronice adresate factorilor de decizie. 11 răspunsuri înregistrate la chestionarul on-line au fost neutilizabile, datorită faptului că respondenții au renunțat să mai bifeze răspunsurile după primele 3 – 4 întrebări.
- ✓ Perioada de culegere a datelor s-a suprapus cu perioada campaniei electorale din toamna anului 2009 și, în acest context, au intervenit o serie de fluctuații și modificări în structura unităților/instituțiilor implicate în studiu. Acest lucru a îngreunat procesul de culegere a datelor și a scăzut interesul decidenților pentru completarea chestionarelor direct sau prin interviu.
- ✓ Interpretarea și prelucrarea statistică cu dificultate a datelor cuprinse în itemii cu răspuns deschis.

V. REZULTATE

Așa cum menționam și în capitolul precedent, și într-un chestionar și în celălalt există cel puțin trei aspecte asupra cărora se focalizează studiul de față și anume:

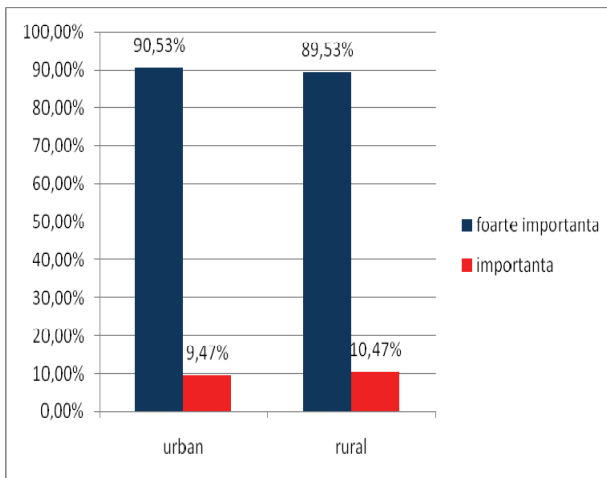
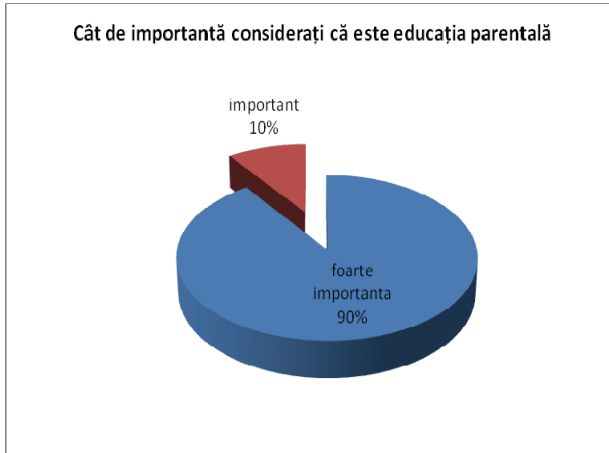
1. Importanța și necesitatea educației parentale;
2. Autoritățile/instituțiile/persoanele care ar putea avea atribuții în domeniul educației parentale;
3. Cele mai potrivite canale de mediatizare a informației specifice educației parentale.

În acest sens, în ceea ce privește rezultatele, vom încerca să le prezentăm și să le analizăm utilizând aceste aspecte ca și dimensiuni organizatoare pentru informația relevantă cuprinsă în acest studiu.

V. 1. Importanța și necesitatea educației parentale

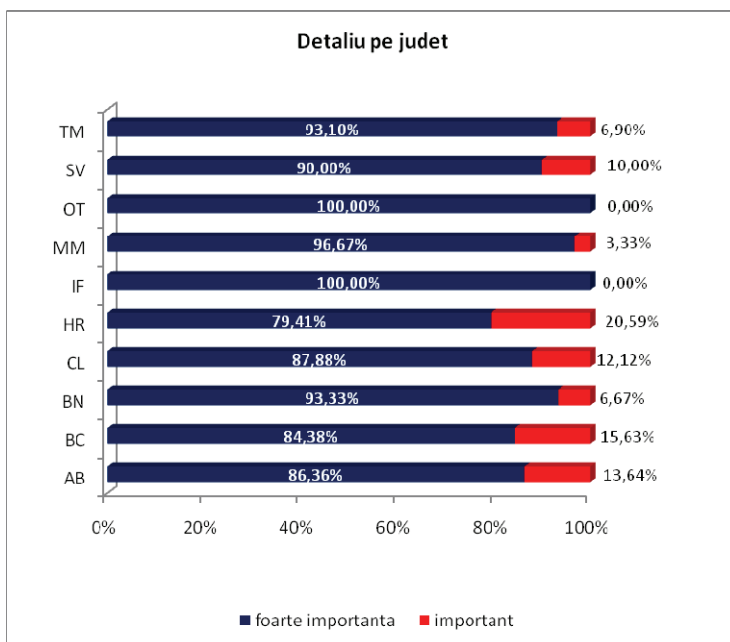
Atât decidenții cât și părinții consideră educația parentală un domeniu important și, implicit, recunosc necesitatea ei în viața noastră, indiferent că suntem sau nu părinți, decidenți sau tineri aflați încă în procesul de formare.

În acest context, la întrebarea explicită adresată decidenților cu privire la importanța educației parentale, 90% dintre aceștia declară că ea este *foarte importantă* și 10% declară că este *importantă*. Evident, variantele de răspuns *puțin importantă* și *deloc importantă* nici nu au fost selectate.

Mai mult chiar, în ceea ce privește răspunsurile primite din rural și din urban constatăm faptul că procentele sunt foarte apropiate, respectiv: 89,53% dintre decidenții din mediul rural declară că educația parentală este *foarte importantă* și același lucru declară 90,53% dintre decidenții din mediul urban.

O interpretare mai aprofundată chiar, în cazul în care ne uităm la numărul respondenților și județul din care aceștia provin, ne conduce la ideea că în județele în care au existat demersuri organizate, structurate și concertate în acest sens, nivelul decidenților a fost sensibilizat și a devenit mult mai informat și mai receptiv față de acest subiect.

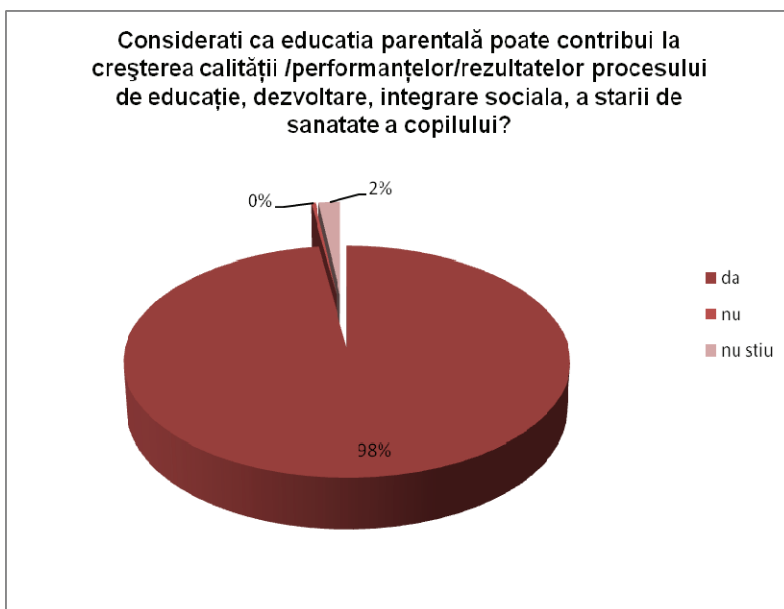

Astfel, în județe precum Bistrița-Năsăud, Călărași, Maramureș și Suceava, în care programul de educație parentală „Educați așa” se derulează de cel puțin 8-9 ani, cu rezultate remarcabile, marea majoritate a decidenților acordă educației parentale calificativul de *foarte importantă*. De asemenea, la fel de

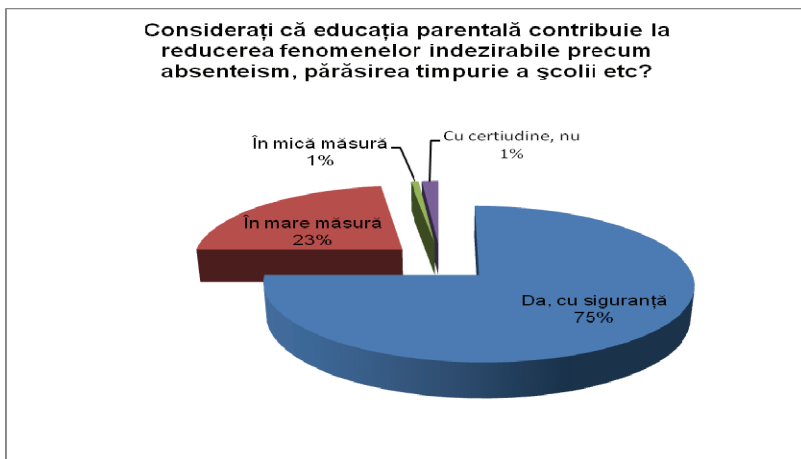
surprinzător este și faptul că în județele Olt și Ilfov, județe care au început derularea programului de educație parentală „Educați așa” de curând, toți decidenții intervievați consideră, în unanimitate, educația parentală foarte importantă pentru sporirea competențelor parentale.

În plus, părerile decidenților cu privire la importanța deosebită a educației parentale subliniază efectele pe care aceasta le determină îndeosebi în două zone ale vieții sociale, respectiv:

1. în zona creșterii calității/ performanțelor/ rezultatelor procesului de educație, dezvoltare, integrare socială, a stării de sănătate a copilului (97,83%);

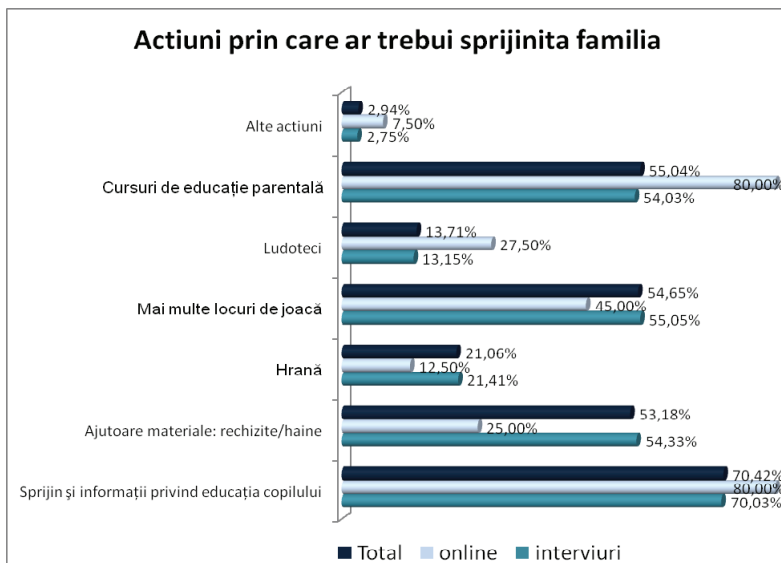
2. în zona reducerii fenomenelor indezirabile precum: absenteism, părăsire timpurie a școlii etc. (75%).

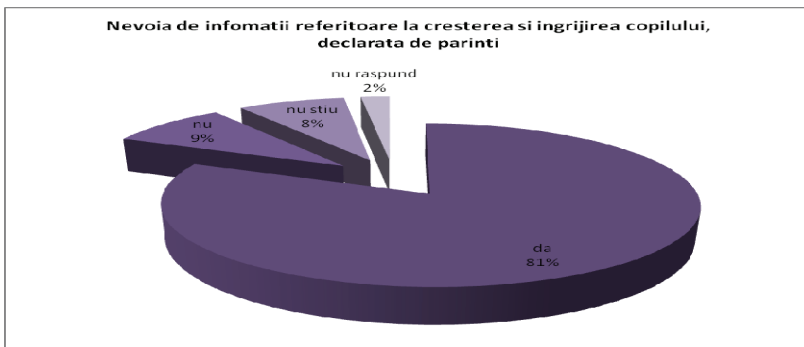
Corelate cu răspunsul dat la astfel de întrebări de către decidenți, răspunsurile părinților la unele întrebări precum:

- ✓ *Prin ce acțiuni considerați că ar trebui sprijinită familia?*
- ✓ *Considerați că pentru a oferi copilului dumneavoastră educație și îngrijire corespunzătoare aveți nevoie de mai multe informații?*
- ✓ *Cât de frecvent căutați informații despre îngrijirea/ educarea copilului?,*

scot în evidență importanța deosebită a educației parentale și pentru acest grup țintă din prezentul studiu.

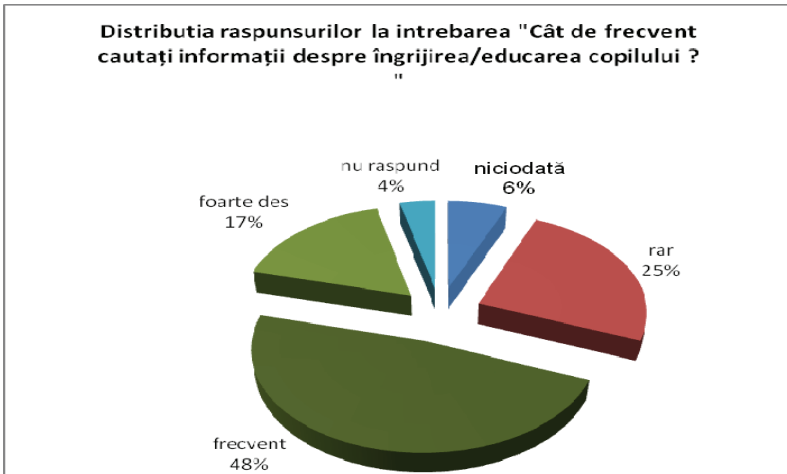

Așadar, din răspunsurile acestora, constatăm că un loc important între acțiunile de sprijin ale familiei este considerat de ei a fi ocupat de cursurile de educație parentală (55,04% dintre respondenți), situate pe locul al doilea după informațiile privind educația copilului, pe care o situează pe primul loc (70,42% dintre respondenți). Același lucru scoate în evidență și analiza răspunsurilor părinților cu privire la cea de-a doua întrebare, respectiv cea referitoare la necesitatea informațiilor în domeniu pentru a oferi educație și îngrijire corespunzătoare propriilor copii. În acest sens, 81% dintre părinți oferă răspunsuri pozitive și doar 9% nu recunosc importanța acestor informații în educarea și îngrijirea corespunzătoare a copiilor.

Și în cazul părinților, ca și în cazul decidenților, județele în care programul de educație parentală „Educați așa” a reușit să schimbe modul de comunicare între părinte și copil, în care cunoștințele și abilitățile parentale ale acestora au cunoscut o „înviorare” și chiar au ajuns să producă efecte (ex.: județele: Alba, Călărași, Harghita, Suceava), numărul răspunsurilor pozitive este foarte mare.

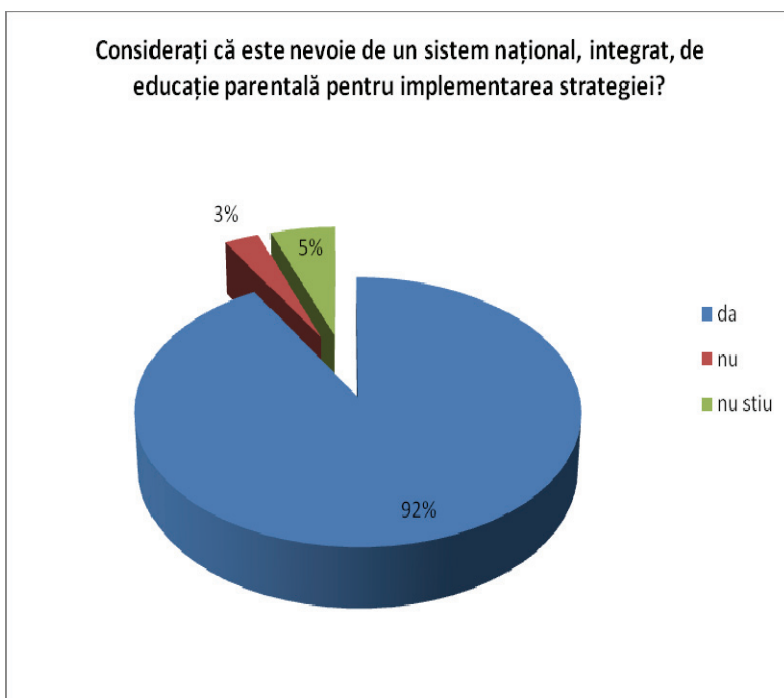
Faptul că informația este foarte importantă pentru părinți este confirmat și întărit și de răspunsul la întrebarea referitoare la frecvența cu care ei caută informații despre îngrijirea/educarea copilului.

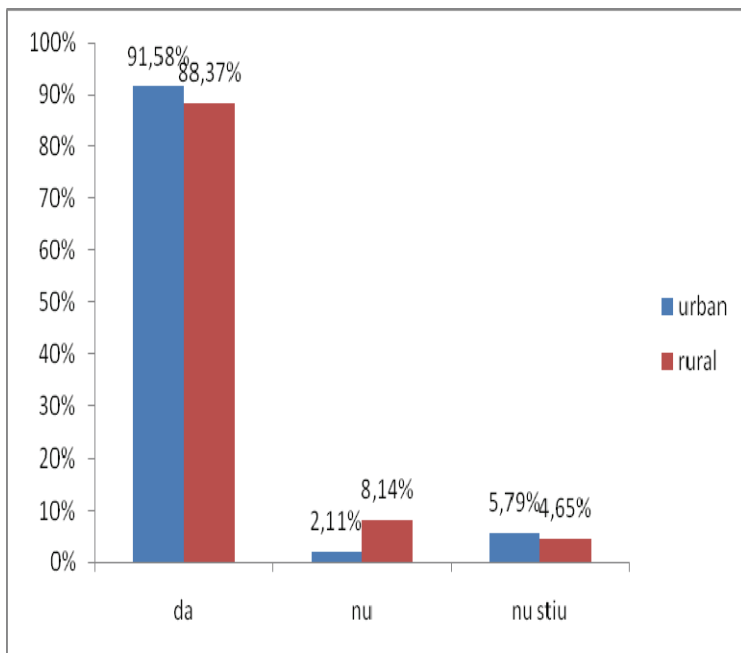

În acest sens, descoperim că 65% dintre respondenți caută *frecvent* și *foarte des* informații despre îngrijirea/educarea copilului și 25% *rar*. De asemenea, aceleași județe la care am făcut referire și în rândurile de mai sus înregistrează cele mai multe răspunsuri cu calificativul *frecvent*, dovedindu-ne faptul că pe măsură ce cunoști cât mai multe lucruri despre educația copilului tău și începi să îți îmbunătățești abilitățile parentale se declanșează o motivație intrinsecă vis a vis de nevoia de a cunoaște cât mai mult despre respectivul subiect. Poate că așa se explică și faptul pentru care doar jumătate dintre părinții din județul Olt răspund la această întrebare cu calificativul *frecvent*.

În contextul în care majoritatea răspunsurilor decidenților și părinților ne demonstrează faptul că educația parentală este un domeniu foarte important și necesar pentru existența noastră socială, este evident că și răspunsurile la întrebarea adresată decidenților cu

privire la necesitatea unei strategii naționale integrate de sporire a competențelor parentale reflectă preocuparea și deschiderea acestui grup țintă al studiului pentru organizarea și dezvoltarea la nivel național a acestui domeniu. Așadar, 91% dintre decidenți admit faptul că este nevoie de o strategie națională integrată de sporire a competențelor parentale, iar valorile înregistrate la decidenții din rural și cei din urban diferă cu aproximativ 5 puncte procentuale, prevalând numărul răspunsurilor oferite de decidenții din urban.

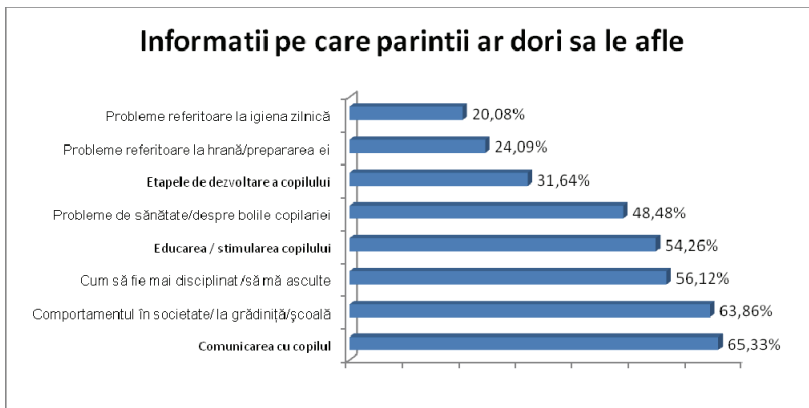
Totodată, este important să ne oprim din nou asupra răspunsurilor oferite de decidenții din județele Olt și Ilfov, județe despre care am declarat că au început derularea programului de educație parentală „Educați așa” de curând și în care, poate, nu se văd încă efectele sensibilizării decidenților cu privire la problematica educației parentale. Remarcăm, așadar, faptul că aceștia își exprimă, în unanimitate, deschiderea și față de construirea unei strategii naționale integrate în domeniu și, în acest context, cred că am putea admite faptul că motivația intrinsecă funcționează chiar și în cazul în care nu cunoști foarte multe lucruri despre un subiect anume, în schimb gradul de

atracție față de acesta este foarte crescut, fie că vorbim de individ sau de comunitate.

Răspunsul decidenților la întrebarea de mai sus poate fi corelat cu răspunsul dat de părinți la o serie de întrebări, relativ asemănătoare, cum ar fi:

- ✓ *Credeți că este nevoie de programe organizate/structurate de educație parentală?*
- ✓ *Cât de important vi se pare să existe cursuri pentru părinți?*
- ✓ *Ați dori să participați la lecții pentru părinți?*

Răspunsurile acestora, inclusiv a celor care au utilizat chestionarele on-line, exprimă dorința clară a majorității de a participa la lecții pentru părinți, faptul că este important pentru ei să existe cursuri pentru părinți și că, implicit, este nevoie de programe organizate/structurate de educație parentală.

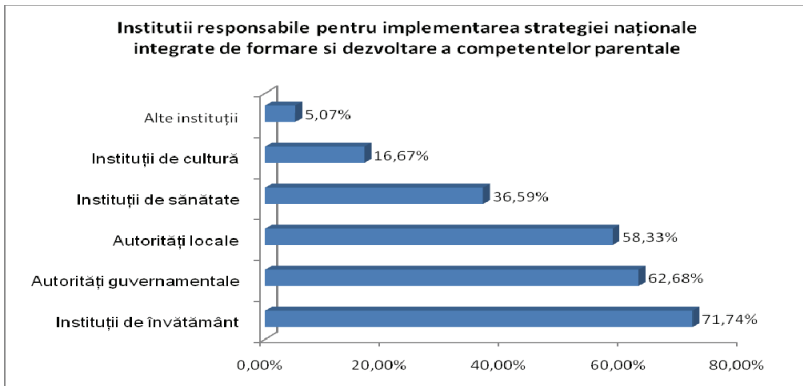
Totodată, dintre domeniile de interes ale cursurilor de educație parentală, părinții se declară

atrași în mod deosebit de cele care ar putea oferi informații despre comunicarea cu copilul (65,33%) și, pe următoarele două locuri, de cele în care este dezbătută problema comportamentului în societate/la grădiniță/la școală (63.86%) și de cele care privesc educarea/stimularea copilului (54,26%). Mai mult, în jumătate din numărul județelor din eșantion, răspunsurile părinților se situează pe poziții relativ apropiate ca valori privind importanța comunicării cu copilul și comportamentul acestuia în societate/la grădiniță/la școală.

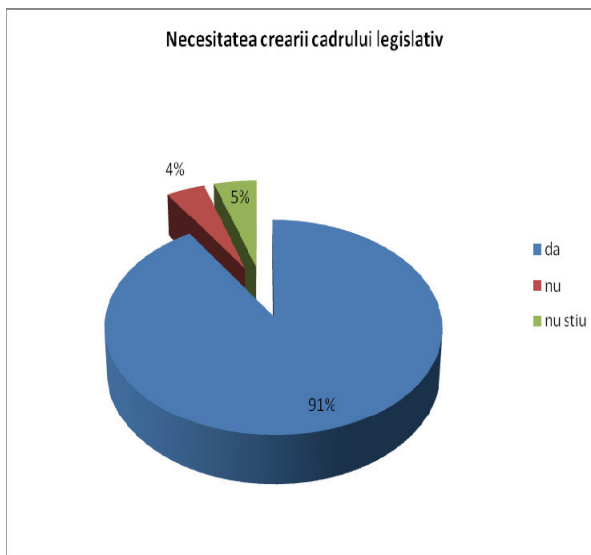
În ceea ce îi privește pe părinții care au răspuns on-line, remarcăm faptul că interesul acestora este cu mult diferit față de al celorlalți, în așa fel încât nu regăsim deloc menționate educarea/stimularea copilului și comunicarea cu acesta, iar primele două locuri în preferințele lor sunt ocupate de comportamentul în societate (31 de răspunsuri din 40 de părinți respondenți) și de modul în care ar trebui să fie disciplinat, mai ascultător copilul (24 de răspunsuri din 40 de părinți respondenți).

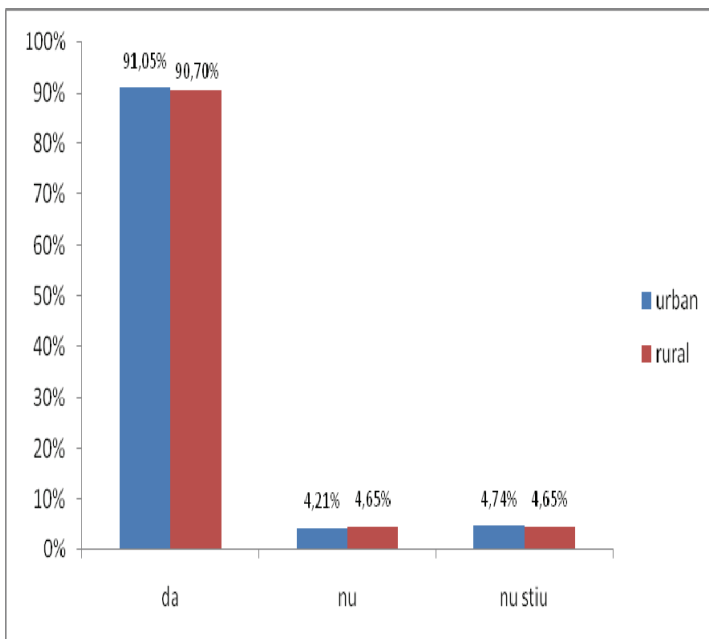
V.2. Autoritățile/ instituțiile/ persoanele care ar putea avea atribuții în domeniul educației parentale

Referitor la atribuțiile în domeniul educației parentale, decidenții chestionați cu privire la cine ar trebui să fie responsabil de implementarea strategiei naționale integrate de educație parentală situează pe primul loc instituțiile de învățământ (71,74%) și pe următoarele două locuri autoritățile guvernamentale (62,68%) și autoritățile locale (58,33%).

De asemenea, ei consideră într-o proporție semnificativă (91%) și relativ egală ca valoare între răspunsurile primite din mediul urban și cel primite din mediul rural (91,05% - urban și 90,70% - rural) că este necesară crearea cadrului legislativ necesar pentru implementarea strategiei amintite.

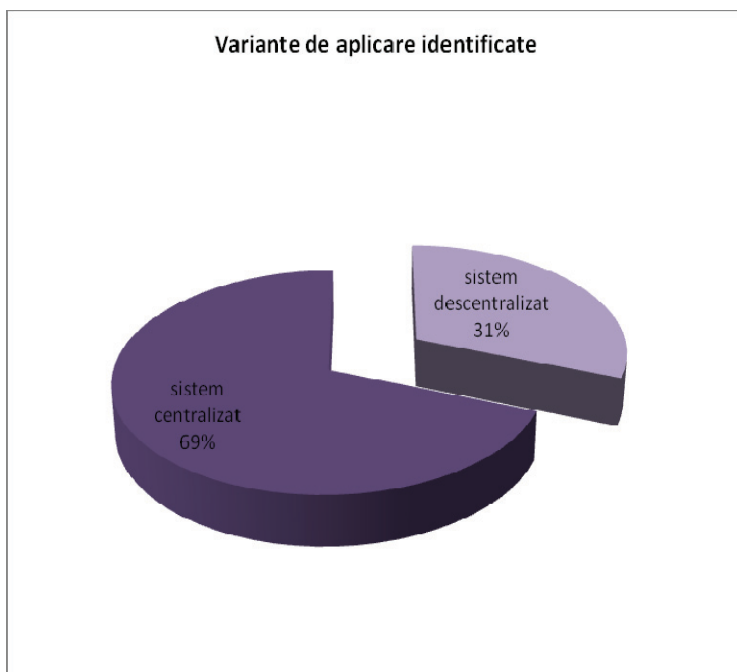

În acest context, este foarte interesantă opțiunea pe care aceștia o fac cu privire la variantele de soluționare alese, respectiv:

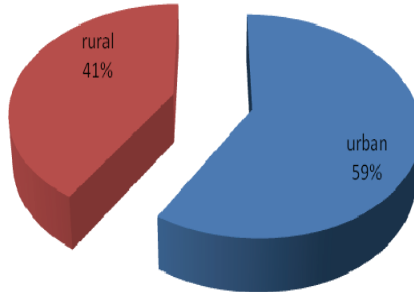
- ✓ Varianta 1 – un sistem descentralizat, care să lase la latitudinea persoanelor de decizie locale din fiecare unitate administrativă (județ/ oraș/ comună) să hotărască dacă este sau nu nevoie de educație parentală și să aleagă cea mai adecvată formă de ofertă;
- ✓ Varianta 2 – instituirea unui sistem național integrat de educație parentală, ca parte a educației permanente adresată adulților (părinților) care să ofere informații despre sănătate, nutriție, educație, protecție socială;

- ✓ Varianta 3 – altă variantă propusă de decidenți.

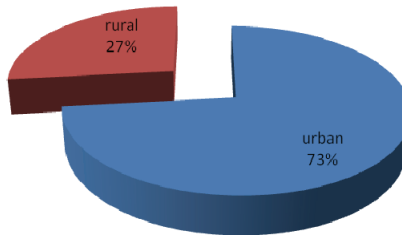

Analizând răspunsurile decidenților, constatăm că Varianta 2, centralizată este preferată de decidenți (69%), îndeosebi de cei din mediul urban (73% - urban, față de 27% - rural). La fel de surprinzător este și faptul că prima variantă, descentralizată, deși are valori globale mai mici decât a doua (31%), este agreată îndeosebi tot de decidenții din mediul urban (59% - urban, față de 41% - rural).

sistem descentralizat

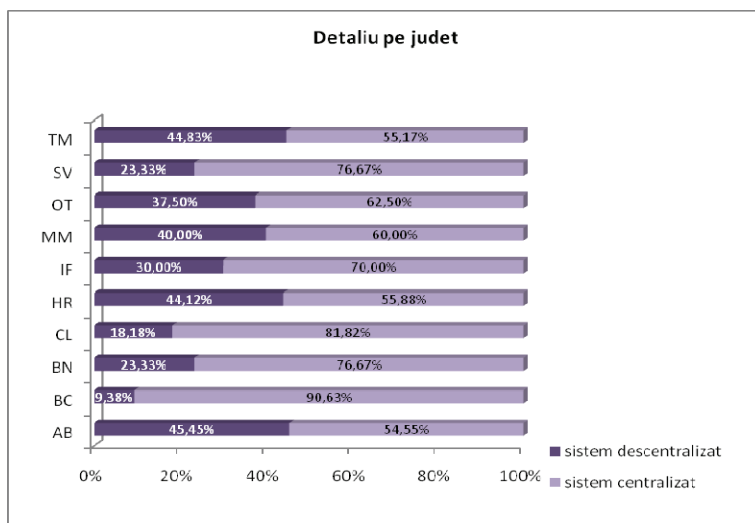

sistem centralizat

Analizând pe județe aceste răspunsuri ale decidenților remarcăm o deschidere mai mare a celor din zona Ardealului (județele: Maramureș, Timiș, Alba, Harghita) spre descentralizare și același lucru pentru cei din zona de sud și a Moldovei (județele: Bacău, Călărași, Suceava) pentru centralizare. De fapt, subiec-

tul descentralizării nu este un subiect nou în spațiul public și, îndeosebi în spațiul politicilor publice, iar prevalența centralizării în opiniile decidenților nu iese nici în acest studiu din tiparele cunoscute de societatea românească la acest moment.

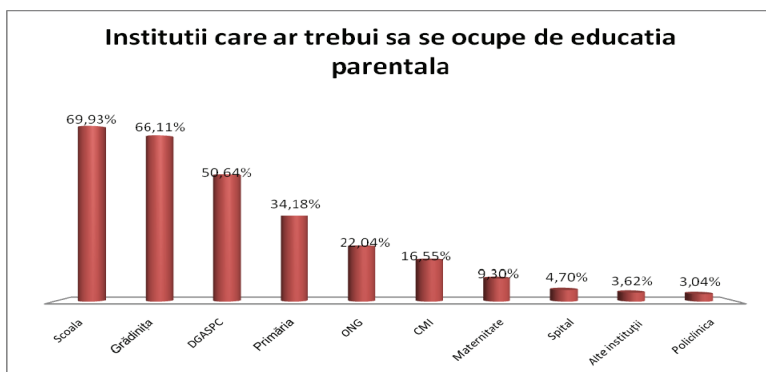

În ceea ce privește autoritatea care ar trebui să monitorizeze și să evalueze stadiul implementării strategiei, decidenții acordă încredere Ministerului Educației (62%), ca instituție care, probabil, a făcut mai vizibil faptul că promovează și dezvoltă programe și politici eficiente în acest domeniu și, pe următoarele două locuri plasează Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale (17%) și Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului⁷ (11%), alte două

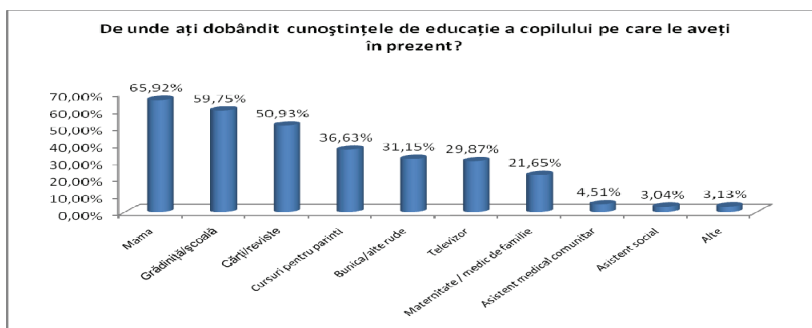
⁷ În prezent "Direcția Generală Protecția Copilului"; direcție de specialitate în cadrul Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale

instituții cu preocupări recunoscute în domeniu la nivel național. Interesantă este și ideea pe care a sugerat-o deja chestionarul și către care s-au îndreptat totuși 4% dintre decidenți și anume: o instituție nou creată, aflată în subordinea guvernului. Acest lucru arată foarte clar, pe de o parte faptul că domeniul educației parentale este destul de vast, solicitând chiar și o anumită independență instituțională, precum și resurse specifice nevoilor și atribuțiilor sale (așa cum, de altfel, o susține și faptul că necesită o strategie națională integrată) și, pe de altă parte, faptul că numai o instituție guvernamentală ar putea monitoriza și evalua stadiul implementării strategiei, o instituție, așadar, puternică prin autoritatea căreia i se subordonează și, implicit, prin domeniul gestionat, văzut în contextul dat de învățarea pe tot parcursul vieții.

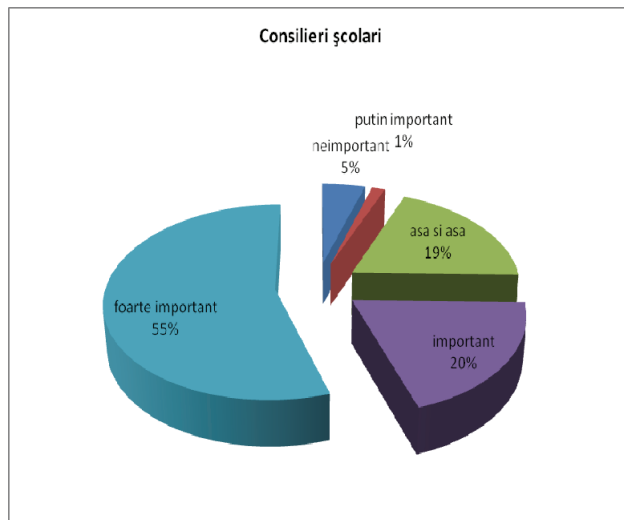
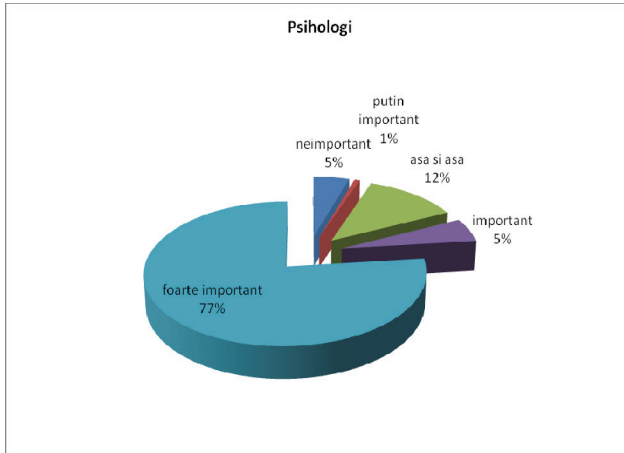
În ceea ce îi privește pe părinți, răspunsurile lor (inclusiv ale celor care le-au transmis on-line) arată clar faptul că, de educația parentală ar trebui să se ocupe îndeosebi școala (69,93%) și, respectiv, grădinița (66,11%), situând pe următoarele două locuri D.G.A.S.P.C. (50,64%) și primăriile (34,18%).

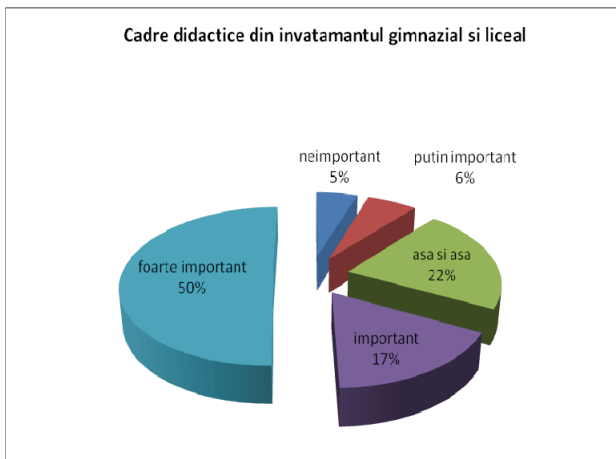
Evident, ni se par justificate răspunsurile acestora, în contextul în care peste jumătate dintre ei, respectiv 60,27% (inclusiv cei care au transmis răspunsuri on-line), declară că au dobândit cunoștințele legate de educația copilului, pe care le au în prezent, de la școală/grădiniță.

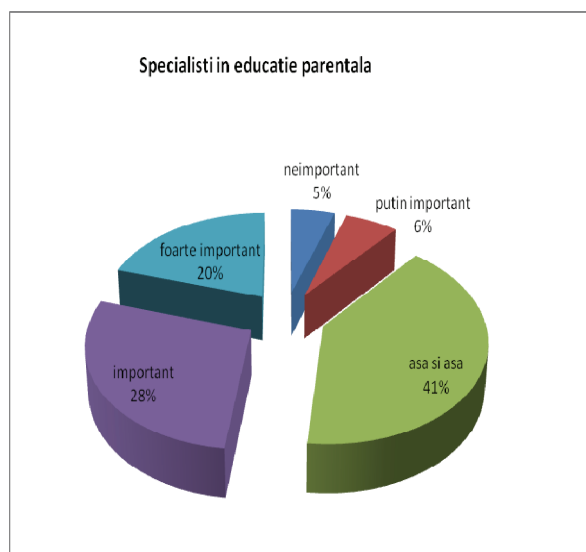
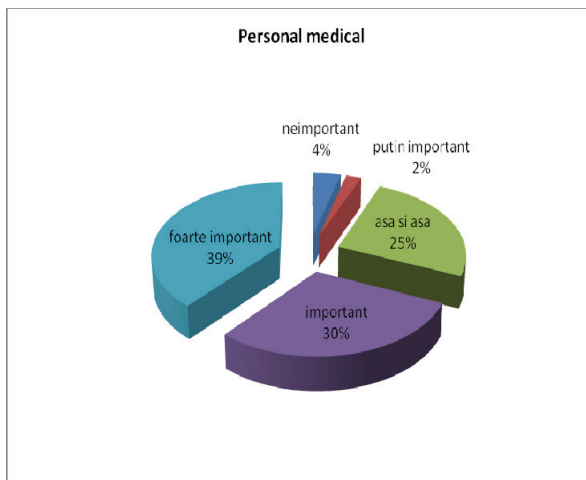
Cu privire la persoanele care ar trebui să se ocupe de educația parentală, părerile decidenților, aproape în unanimitate, arată că trebuie să fie vorba de persoane specializate (91% dintre respondenți), că formarea lor poate fi asigurată cu precădere prin cursuri de formare continuă (68,12%), dar nu exclud nici varianta studiilor universitare (31,16%) și că fie este foarte important ca acești specialiști să fie psihologi (77%) sau consilieri școlari (55%).

Procente mai mici sau relativ sensibil apropiate (ca în cazul cadrelor didactice din învățământul gimnazial sau liceal) sunt atribuite preferințelor pentru cadrele didactice (îndeosebi cele din învățământul preșcolar și primar).

Pe ultimul loc îi situează pe specialiștii dedicați numai acestui domeniu, doar 28% dintre decidenți considerând că este important ca ei să aibă o specializare atât de restrânsă.

Puțin diferită este, însă, părerea părinților referitor la specialistul care ar trebui să se ocupe de educația parentală și să organizeze cursuri de educație parentală.

Cine ar trebui sa organizeze cursuri de educație parentală	%		
	urban	rural	Total
Asistentul medical	4,20	7,39	5,68
Asistenții sociali de la DGASPC	15,20	12,01	13,72
Medicul de familie	18,40	23,79	20,90
Psiholog	61,40	45,50	54,02
Personalul didactic	69,80	60,97	65,70
Un specialist în educație parentală	75,80	68,13	72,24

Astfel, în proporție de 72,24%, cu o prevalență determinantă a răspunsurilor părinților din mediul urban (75,80%, față de 68,13%), ei sunt de părere că acesta trebuie să fie un specialist în educație parentală. Pe locurile imediat următoare situează personalul didactic: educatoare, învățătoare, diriginte (65,70%) și psihologul (54,02%).

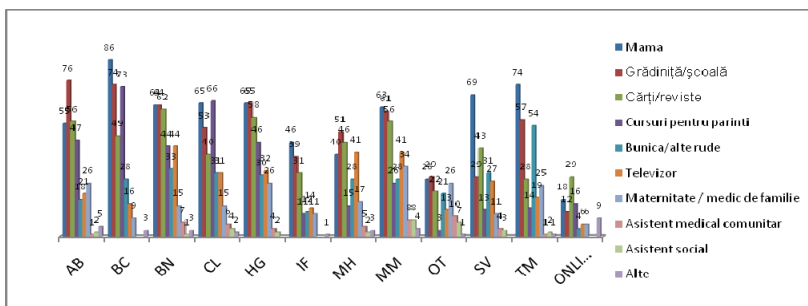
V.3. Cele mai potrivite canale de mediatizare a informației specifice educației parentale

Putem porni analiza privind cele mai potrivite și importante canale de mediatizare a informației specifice educației parentale, de la o întrebare abordată anterior, respectiv aceea legată de modul în care părinții consideră că au dobândit cunoștințele pe care le au în prezent, legate de educația copilului.

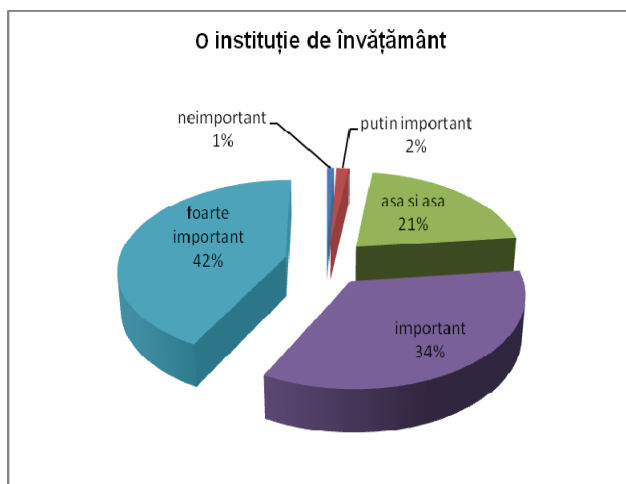
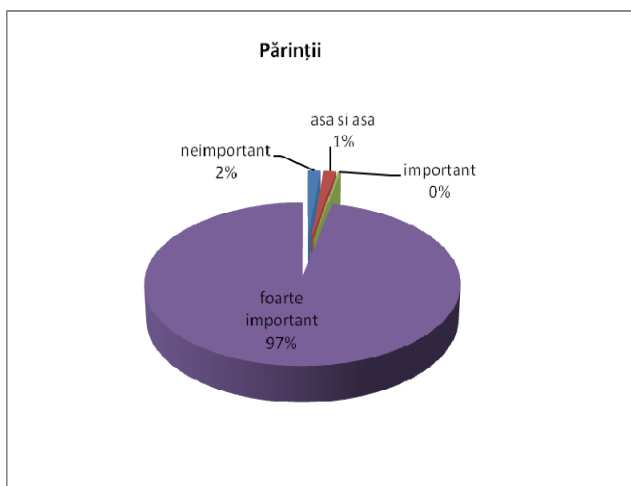
Pe primul loc se situează mama, cu un procent de 66,50% și ea este urmată de grădiniță/școală cu 60,27%, cărți/reviste cu 51,38% și, în fine, de cursuri pentru părinți cu 36,95%.

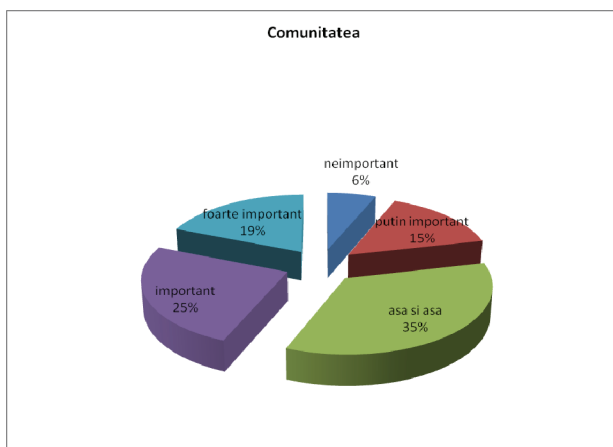
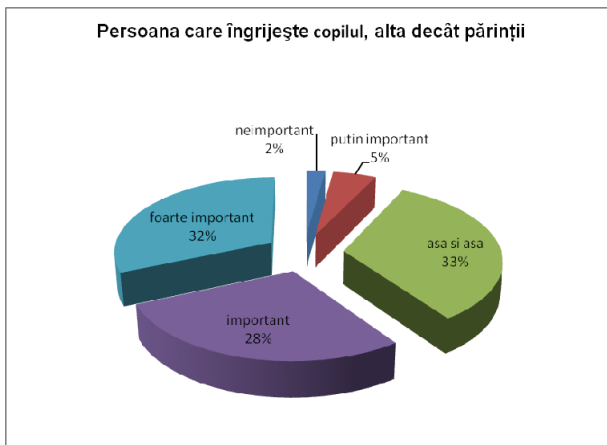
De unde ați dobândit cunoștințele de educație a copilului pe care le aveți în prezent	Număr de răspunsuri	% (din total 1021 de răspunsuri)
Mama	673	65,92
Grădiniță/ școală	610	59,75
Cărți/reviste	520	50,93
Cursuri pentru părinți	374	36,63
Bunica/ alte rude	318	31,15
Televizor	305	29,87
Maternitate/ medic de familie	221	21,65
Asistent medical comunitar	46	4,51
Asistent social	31	3,04
Alte răspunsuri (din practică/ autoformare)	32	3,13

Este interesant, de asemenea, cum în unele județe valorile sunt relativ sensibil egale între mamă și cărți/reviste (județele Alba și Bistrița-Năsăud) și chiar între mamă și grădiniță/școală (județele Harghita, Maramureș și Olt). Oricum, cred că acest lucru încearcă să scoată în evidență, dacă mai era cazul, faptul că, îndeosebi în zona Ardealului, există un cult deosebit pentru mamă și pentru familie, ca și pentru carte și școală.

Opiniile părinților rezonează cu cele ale decidenților care consideră că responsabilitatea educație parentale o poartă îndeosebi părinții (97%) și, cu procente mai mici, o instituție de învățământ (42%) și, respectiv, comunitatea (19%).

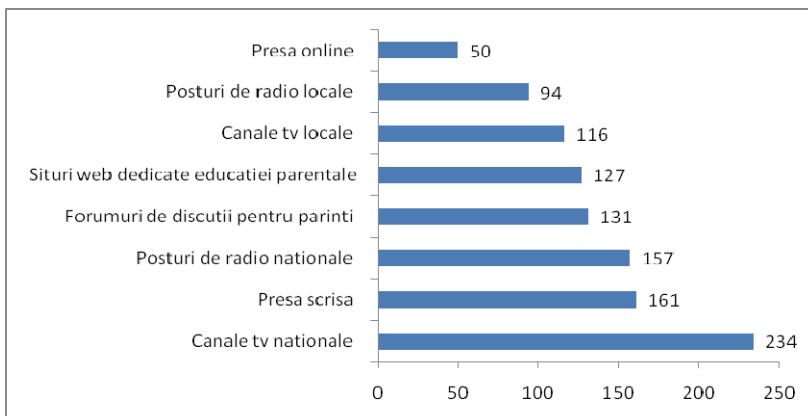
Totodată, studiul pune și problema încrederii în sursele de informare. În acest context, este puțin surprinzătoare poziția părinților care avansează pe primul loc categoria personalului didactic, respectiv grădinița/școala (62,29%) și care îndepărtează de primul loc foarte tare, plasând-o pe locul șase, o

categorie pereche cu cea care deținea primul loc (respectiv: mama) și anume: bunicii (27,52%).

Însă, nu ne surprinde în aceeași măsură și părerea părinților care au răspuns on-line. Aceștia situează pe primul loc, ca sursă de încredere, internetul (70,00%) și pe locurile imediat următoare cărțile (55,00%) și bunicii (45%).

Decidenții consideră mass-media o sursă foarte importantă (87%) pentru promovarea educației parentale. Interesant este, însă, faptul că o parte semnificativă a procentului care reflectă părerea celor care declară că mass-media ar avea un rol puțin important în promovarea educației parentale este asigurată de răspunsurile oferite de județele din Ardeal, îndeosebi de județul Timiș (10 răspunsuri din 29 de respondenți) și de județul Harghita (8 răspunsuri din 34 de respondenți). Se poate considera răspunsul lor și o reflectare a faptului că, fie, așa cum arătam mai sus, mama și respectiv școala/cartea reprezintă în această zonă a țării sursele preponderente de informare în domeniul educației parentale, fie mass-media din România nu a reușit să rezoneze cu nivelul de așteptări al majorității audienței din zonele multietnice.

Cu toate acestea, printre canalele mass-media cele mai potrivite pentru promovarea educației parentale, nominalizate de decidenți, amintim: canalele TV naționale (84,78%), urmate de presa scrisă (58,33%) și posturile de radio naționale (56,88%).

V.4. Alte aspecte care pot furniza informații relevante pentru construirea unui sistem național integrat de educație parentală

Printre aspectele care pot furniza informații relevante pentru construirea unui sistem național integrat de educație parentală, menționăm:

- ✓ momentul de debut al educației parentale și, implicit, necesitatea educației parentale pentru categoriile de populație care nu au copii încă ;
- ✓ necesitatea înființării unor centre pentru educație parentală;
- ✓ costurile pe care ar putea să le suporte părinții pentru cursurile de educație parentală, precum și posibilitățile și disponibilitatea acestora de a urmări cursuri de educație parentală on-line;
- ✓ cel mai potrivit interval de timp pentru derularea cursurilor cu părinții.

Astfel, informațiile oferite de decidenți cu privire la momentul optim de debut al educației parentale

situează perioada prenatală pe primul loc (32,97%), dar și perioadei preșcolare îi rezervă un loc important (22,83%).

De asemenea, decidenții consideră că este nevoie de educație parentală și pentru categoriile de populație care nu au copii încă, iar dintre categoriile listate pentru a fi alese de respondenți (elevi în ultimele clase de liceu, tineri, părinți în devenire), ei se decid îndeosebi asupra părinților în devenire (88,04%), plasând elevii din ultimele clase de liceu printre cele mai puțin interesate de subiect, din punctul lor de vedere (40,58%). Acest lucru ne determină să apreciem faptul că nu se cunosc încă, în rândul decidenților și, implicit, la nivelul comunității românești, rezultatele unor programe de educație a viitorilor părinți implementate la nivel liceal sau ale unor studii de specialitate și exemple de bună practică din alte state.

În ceea ce privește înființarea centrelor de educație parentală, părinții, în proporție de 76,30% consideră că este un lucru necesar.

Înființarea centrelor de educație parentală (Varianta de răspuns)	număr de răspunsuri			%		
	urban	rural	Total	urban	rural	Total
da	434	345	779	77,64	74,68	76,30
nu	25	20	45	4,47	4,33	4,41
nu știu	97	97	194	17,35	21,00	19,00
nu răspund	3		3	0,54	0,00	0,29
Total	559	462	1021	100.0	100.0	100.0

Răspunsurile pozitive ale părinților din mediul urban sunt mai numeroase decât cele ale părinților din mediul rural și, acest lucru, considerăm că se datorează îndeosebi faptului că astfel de centre sunt mult mai numeroase în mediul urban și că, prin urmare, au fost prezente în proporție mai mare în viața populației cu copii din mediul urban, decât în cea a populației din mediul rural.

În fine, în cazul în care părinții arată interes pentru cursurile pentru părinți, ei stabilesc că, indiferent de mediul de rezidență, ar avea resurse disponibile pentru parcurgerea lor și că suma cea mai potrivită pentru o astfel de ședință, tot indiferent de mediul de rezidență, ar fi de 15 RON.

Suma pe care ar fi dispuși să o plătească pentru cursuri	număr de răspunsuri			%		
	urban	rural	Total	urban	rural	Total
15 lei	307	274	581	54,92	59,31	56,90
25 lei	78	52	130	13,95	11,26	12,73
50 lei	25	15	40	4,47	3,25	3,92
75 lei	12	2	14	2,15	0,43	1,37
nu răspund	137	119	256	24,51	25,76	25,07
Total	559	462	1021	100.00	100.00	100.00

Pentru cursuri on-line părinții se consideră pregătiți să le parcurgă, declarând faptul că au acces la un computer în procent de 62,29%. Tot aici ar mai fi de remarcat și faptul că, indiferent de mediu, procentele pentru răspunsurile pozitive sunt mai mari decât cele negative, chiar dacă, așa cum era de

așteptat, procentele sunt relativ strânse între DA și NU în mediul rural.

Cu privire la cel mai potrivit interval de timp pentru desfășurarea cursurilor cu părinții, aceștia, indiferent de mediul de rezidență, situează pe primul loc perioada după-amiezii, după orele de serviciu și, apoi, sâmbăta sau duminica.

VI. CONCLUZII

Studiul de față a reușit să adune opinii cu privire la necesitatea educației parentale în România, în contextul în care și-a propus să sprijine redefinirea, promovarea și punerea în aplicare a **Strategiei Naționale Integrate de Formare și Dezvoltare a Competențelor Parentale** deja elaborată.

Ca urmare, din analiza datelor cuprinse în acest studiu reiese clar necesitatea stringentă cu privire la structurarea și organizarea unui sistem național integrat de educație parentală, care să aibă la bază o strategie națională în domeniu.

Monitorizarea și evaluarea stadiului implementării acesteia este lăsată cu încredere în mâinile Ministerului Educației, fără a exclude însă și posibilitatea înființării unei instituții nou create, în subordinea guvernului. Acest lucru arată foarte clar, pe de o parte faptul că domeniul educației parentale este destul de vast, solicitând chiar și o anumită independență instituțională, precum și resurse specifice nevoilor și atribuțiilor sale (așa cum, de altfel, o susține și faptul că necesită o strategie națională integrată) și, pe de altă parte, faptul că numai o instituție guvernamentală ar putea monitoriza și evalua stadiul implementării strategiei, o instituție, așadar, puternică prin autoritatea căreia i se subordonează și, implicit, prin domeniul gestionat, văzut în contextul dat de învățarea pe tot parcursul vieții.

În ceea ce privește implementarea acesteia, decidenții consideră că instituțiile de învățământ și chiar autoritățile guvernamentale sunt cele mai potrivite pentru acest lucru. Ca variantă de implementare pentru care optează, decidenții, în mod aproape previzibil, aleg varianta centralizată, respectiv instituirea unui sistem național integrat de educație parentală, ca parte a educației permanente adresată adulților (părinților) care să ofere informații despre sănătate, nutriție, educație, protecție socială.

De fapt, subiectul descentralizării nu este un subiect nou în spațiul public și, îndeosebi în spațiul politicilor publice, iar prevalența centralizării în opiniile decidenților nu iese nici în acest studiu din tiparele cunoscute de societatea românească la acest moment.

În ceea ce îi privește pe părinți, răspunsurile lor (inclusiv ale celor care le-au transmis on-line) arată clar faptul că, implementarea educației parentale ar trebui să fie îndeosebi în grija școlii/grădiniței. Și acest lucru nu face altceva decât să întărească și să susțină părerea decidenților cu privire la același aspect.

Evident, ni se par justificate răspunsurile acestora, în contextul în care peste jumătate dintre ei declară că au dobândit cunoștințele legate de educația copilului, pe care le au în prezent, de la școală/grădiniță.

Studiul ne oferă informații și cu privire la persoanele care ar trebui să se ocupe de educația parentală, tipul și nivelul de studii al acestora. În acest context, părerile decidenților, aproape în unanimitate, arată că trebuie să fie vorba de persoane specializate, a căror formare poate fi asigurată cu precădere prin cursuri de formare continuă și că este foarte important ca acești

specialiști să fie psihologi sau consilieri școlari. Totodată, procente mai mici sau relativ sensibil apropiate sunt atribuite și preferințelor pentru cadrele didactice (îndeosebi cele din învățământul preșcolar și primar).

Puțin diferită este, însă, părerea părinților referitor la specialistul care ar trebui să se ocupe de educația parentală și să organizeze cursuri de educație parentală. Ele urcă în clasament personalul didactic: educatoare, învățătoare, diriginte și plasează pe primul loc specialistul în educație parentală.

În acest context mare al redefinirii și implementării unei strategii naționale integrate de educație parentală, este bine să ținem cont de importanța deosebită a educației parentale și de efectele pe care aceasta le determină, îndeosebi în două zone ale vieții sociale, respectiv:

- în zona creșterii calității/ performanțelor/ rezultatelor procesului de educație, dezvoltare, integrare socială, a stării de sănătate a copilului;
- în zona reducerii fenomenelor indezirabile precum: absenteism, părăsire timpurie a școlii etc.

Totodată, nu trebuie să pierdem din vedere valoarea experiențelor reușite, a bunelor practici pentru ceea ce urmează să se constituie într-un sistem de educație parentală. De aceea, este bine să remarcăm faptul că în județele în care programul de educație parentală „*Educați așa*” a reușit să schimbe modul de comunicare între părinte și copil, în care cunoștințele și abilitățile parentale ale părinților au cunoscut o „*învi-
orare*” și chiar au ajuns să producă efecte decidenții și

chiar majoritatea membrilor comunităților locale sprijină și chiar își arată deschiderea față de astfel de manifestări.

Cum orice strategie necesită și o parte de promovare, rolul mass-media dar și al altor canale de informare nu poate fi lăsat la întâmplare. Așadar, răspunsurile decidenților, diferite în mare parte de cele ale părinților, au scos în evidență printre canalele mass-media cele mai potrivite pentru promovarea educației parentale, următoarele: canalele TV naționale, presa scrisă și posturile de radio naționale. Considerăm că acestea ar putea fi cele vizate de strategie pentru diseminarea informației legate de educația parentală.

De asemenea, este foarte bine să ne păstrăm interesul în zona elementelor-cheie ale procesului de educație parentală și anume: familia și școala. Ele sunt menționate atât de părinți cât și de decidenți. Așadar, este important cum vom prelua ideile din programele de educație parentală implementate deja și cum le vom armoniza cu cerințele și nevoile identificate în acest studiu.

Putem spune, deci, că în procesul de revizuire a ***Strategie naționale integrate de formare și dezvoltare a competențelor parentale*** e important să ne gândim la următoarele aspecte:

- încurajarea autorităților locale și sprijinirea lor din punct de vedere legislativ pentru a acționa descentralizat; în fapt, pentru a reuși să decidă dacă este nevoie de educație parentală în comunitatea respectivă și care ar putea fi cele mai adecvate forme de oferte pentru acoperirea acestei nevoi;

- înființarea unor centre de educație parentală, în cât mai multe localități;
- derularea unor cursuri cu părinții în care domeniile de interes ale acestora să fie informațiile despre comunicarea cu copilul, problema comportamentului în societate/ la grădiniță/ la școală și educarea/ stimularea copilului;
- încurajarea debutului educației parentale încă din perioada prenatală a copilului și, în acest context, chiar încurajarea educației viitorilor părinți;
- stimularea universităților, dar și a altor instituții, pentru acreditarea, în calitate de furnizori de formare, a unor cursuri specifice, care să se adreseze celor care doresc să activeze în domeniul educației parentale, la nivel comunitar;
- faptul că perioada cea mai potrivită pentru părinți în ceea ce privește desfășurarea cursurilor de educație parentală este după-amiaza, după orele de serviciu și chiar sâmbăta și duminica, dar și că cea mai potrivită valoare în bani a acestora ar trebui să se situeze în jurul valorii de 15 RON.

BIBLIOGRAFIE

- Dumitrana, M., *Copilul, familia și grădinița*, București, Compania, 2000
- Iluț, P. *Familia - cunoaștere și asistență*, Cluj-Napoca, 1995
- Smirnov, I. Marghescu, G. *Stiluri de viață și familia*, coordonatori C.Zamfir, I. Rebedeu, București, 1994
- Verza, E., Paun, E., *Educația integrată a copiilor cu handicap*, UNICEF, 1998
- Voinea, M. *Familia și evoluția sa istorică*, București, 1978.
- Voinea, M. *Sociologia familiei*, București, 1993
- Vrașmaș, E., *Intervenția socio-educțională ca sprijin pentru părinți*, Editura Aramis, București, 2008
- Vrașmaș, E., *Consilierea și educația părinților*, Editura Aramis, București, 2004
- *** *Centrele de Resurse pentru părinți din învățământul preșcolar*, studiu de analiză elaborat de ISE cu sprijinul UNICEF, București 2004
- *** *Cunoștințe, atitudini și practice parentale în România*, studiu elaborat de Fundația Copiii Noștri și Centrul pentru Educație și Dezvoltare Profesională Step by Step, cu sprijinul UNICEF și PETROM, București, 2006
- *** *Situația actuală a învățământului preșcolar din România*, studiu de analiză elaborat de ISE cu sprijinul UNICEF, București, 2003

Dragi părinți,

Cunoscând nevoia de sprijin a multora dintre dvs. pentru educația copiilor proprii, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, împreună cu Fundația Copiii Noștri și UNICEF România urmează să promoveze o Strategie Națională de Educație Parentală, prin care statul să inițieze și să susțină un mecanism integrat de educație parentală, inclusiv o serie de programe de informare, educare și sprijin pentru părinți, în beneficiul copiilor lor.

În acest scop, ne propunem să colectăm părerile și sugestiile dvs. referitoare la formele de suport parental de care aveți nevoie în „misiunea de părinte” cu care va confrunțați zi de zi.

Chestionarul este structurat în două părți: una cu întrebări prin care se vor culege date relevante pentru susținerea sau remodelarea măsurilor din strategia amintită și o alta prin care solicităm o serie de date cu caracter personal (pentru care vă asigurăm de respectarea confidențialității), necesare pentru o analiză de tip sociologic cu privire la conceptul de educație parentală în România. *De aceea, va rugăm să aveți amabilitatea de a ne acorda maximum 10 minute din timpul dvs. și de a răspunde la cele 25 de întrebări ale chestionarului*

Contribuția dumneavoastră este considerată deosebit de utilă și, ca urmare, vă mulțumim anticipat pentru colaborare și implicare.

<p>1. Considerați că familiile cu copii au nevoie de mai multă susținere din partea autorităților, pentru a putea oferi o educație corespunzătoare copiilor lor? (o singură variantă de răspuns)</p> <p>☐ Da</p> <p>☐ Nu</p> <p>☐ Nu știu</p>	<p>2. Ce autorități/instituții considerați că ar trebui să se ocupe de educația parentală? (mai multe răspunsuri posibile)</p> <p>☐ Primăria</p> <p>☐ Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului</p> <p>☐ Școala</p> <p>☐ Grădinița</p> <p>☐ Maternitate</p> <p>☐ Spital</p> <p>☐ Policlinica</p> <p>☐ Cabinet medical individual</p> <p>☐ Organizații neguvernamentale</p> <p>☐ Alte instituții / organizații.....(precizați)</p>
<p>3. Prin ce acțiuni considerați că ar trebui sprijinită familia? (mai multe răspunsuri posibile)</p> <p>☐ Sprijin și informații privind educația copilului</p> <p>☐ Ajutoare materiale: rechizite/haine</p> <p>☐ Hrană</p> <p>☐ Mai multe locuri de joacă</p> <p>☐ Ludoteci</p> <p>☐ Cursuri de educație parentală</p> <p>☐ Alte acțiuni.....specificați</p>	<p>4. Considerați că pentru a putea oferi copilului dumneavoastră educație și îngrijire corespunzătoare aveți nevoie de mai multe informații? (o singură variantă de răspuns)</p> <p>☐ Da</p> <p>☐ Nu</p> <p>☐ Nu știu</p>

<p>5. Cât de frecvent căutați informații despre îngrijirea/educarea copilului ? (o singură variantă de răspuns)</p> <p>☐ niciodată</p> <p>☐ rar</p> <p>☐ frecvent</p> <p>☐ foarte des</p>	<p>6. Care este sursa de informații în care aveți cea mai mare încredere?(mai multe răspunsuri posibile)</p> <p>☐ Cărți ☐ Personal medical</p> <p>☐ Reviste ☐ Personal didactic</p> <p>☐ Tv ☐ Prieteni / rude</p> <p>☐ Internet ☐ Bunici</p> <p>☐ Forum ☐ Cursuri pentru părinți</p> <p>☐ Altele.....</p>
<p>7. De unde ați dobândit cunoștințele de educație a copilului pe care le aveți în prezent?(mai multe răspunsuri posibile)</p> <p>☐ Maternitate / medic de familie</p> <p>☐ Mama</p> <p>☐ Bunica/alte rude</p> <p>☐ Grădiniță/școală</p> <p>☐ Televizor</p> <p>☐ Cărți/reviste</p> <p>☐ Asistent social</p> <p>☐ Asistent medical comunitar</p> <p>☐ Cursuri pentru părinți</p> <p>☐ Alte.....</p>	<p>8. Credeți că este nevoie de programe organizate/structurate de educație parentală? (o singură variantă de răspuns)</p> <p>☐ Da</p> <p>☐ Nu</p> <p>☐ Nu știu</p>
<p>9. Cât de important vi se pare să existe cursuri pentru părinți? (o singură variantă de răspuns)</p>	<p>10. Ați dori să participați la lecții pentru părinți ? (o singură variantă de răspuns)</p>

☐ Foarte important ☐ Important ☐ Puțin important ☐ Deloc important	☐ Da ☐ Nu ☐ Nu știu
<p>11. Ce ați dori să aflați în mod special referitor la dezvoltarea și educația copilului dumneavoastră? (mai multe răspunsuri posibile)</p> ☐ Probleme referitoare la igiena zilnică ☐ Probleme referitoare la hrană/prepararea ei ☐ Probleme de sănătate/despre bolile copilăriei ☐ Comportamentul în societate/ la grădiniță/școală ☐ Cum să fie mai disciplinat /să mă asculte ☐ Etapele de dezvoltare a copilului ☐ Educarea / stimularea copilului ☐ Comunicarea cu copilul	<p>12. Cine credeți că ar trebui să organizeze/să țină cursuri de educație parentală? (mai multe răspunsuri posibile)</p> ☐ Asistentul medical ☐ Medicul de familie ☐ Personalul didactic: educatoare/învățătoare/diriginta ☐ Asistenții sociali de la dgasp ☐ Psiholog ☐ Un specialist în educație parentală (cineva care să aibă această profesie)
<p>13. În cazul în care cursurile de educație parentală sunt disponibile numai contra cost, aveți posibilitatea de a le plăti? (o singură variantă de răspuns)</p> ☐ da ☐ nu ☐ nu știu	<p>14. Ce sumă ați fi dispus să plătiți pentru o ședință? (o singură variantă de răspuns)</p> ☐ 15 lei ☐ 25 lei ☐ 50 lei ☐ 75 lei

<p>15. Aveți acces la calculator, ați avea posibilitatea să urmăriți un curs on-line? (o singură variantă de răspuns)</p> <p>☐ Da</p> <p>☐ Nu</p>	<p>16. Care credeți că este cel mai potrivit interval de timp pentru a se derula cursuri cu părinții? Dumneavoastră ce ați alege? (o singură variantă de răspuns)</p> <p>☐ Dimineața</p> <p>☐ După orele de grădiniță/ școală</p> <p>☐ După amiaza, după orele de serviciu</p> <p>☐ Sâmbăta sau duminica</p> <p>☐ Indiferent</p>
<p>17. Credeți că ar fi necesar să se înființeze centre de educație parentală în fiecare comunitate (în orașul/ satul dvs.) de unde să puteți obține informații oricând aveți nevoie? (o singură variantă de răspuns)</p> <p>☐ Da</p> <p>☐ Nu</p> <p>☐ Nu știu</p>	<p>18. Alte comentarii / sugestii?</p>
<p>19. Vârstaani</p>	<p>20. Sex</p> <p>☐ masculin ☐ feminin</p>
<p>21. Care este statutul dvs. ocupațional ?</p> <p>☐ lucrez/am serviciu</p> <p>☐ sunt in concediu postnatal</p>	<p>22. Câți copii aveți ?</p> <p>.....</p>

☐ pensionat(ă) medical ☐ șomer ☐ nu am un serviciu/muncesc ocazional ☐ alte situații.....	23. Unde locuiți? ☐ mediu urban ☐ mediu rural
24. Ultima școală absolvită este : ☐ Fără școală ☐ Școala primară ☐ Școala generală ☐ Școala profesională ☐ Liceu ☐ Școala postliceală ☐ Universitate/facultate	25. În prezent sunteți: ☐ Căsătorit(ă) ☐ Uniune consensuală ☐ Divorțat(ă)/ separat(ă)/ văduv(ă) ☐ Singur(ă), niciodată căsătorit(ă)

CHESTIONAR ADRESAT PERSOANELOR DE DECIZIE
referitor la
**implementarea Strategiei naționale integrate de
formare și dezvoltare a competențelor parentale**

Cod chestionar.....

Data completării.....

Va mulțumim!

<p>1. Cât de importantă considerați că este educația parentală în vederea sporirii competențelor parentale? (o singura varianta posibilă)</p> <p>☐ Foarte importantă</p> <p>☐ Destul de importantă</p> <p>☐ Puțin importantă</p> <p>☐ Deloc importantă</p>	<p>2. Considerați că este nevoie de o strategie națională integrată pentru sporirea competențelor parentale? (o singura varianta posibilă)</p> <p>☐ Da</p> <p>☐ Nu</p> <p>☐ Nu știu</p>
<p>3. Considerați că este nevoie de un sistem național, integrat, de educație parentală pentru implementarea strategiei? (o singura varianta)</p> <p>☐ Da</p> <p>☐ Nu</p> <p>☐ Nu știu</p>	<p>4. Cine credeți că trebuie să fie responsabil pentru implementarea strategiei naționale integrate de formare și dezvoltare a competențelor parentale? (mai multe răspunsuri)</p> <p>☐ Autorități guvernamentale</p> <p>☐ Autorități locale</p> <p>☐ Instituții de învățământ</p> <p>☐ Instituții de sănătate</p> <p>☐ Instituții de cultură</p> <p>☐ Alte instituții (vă rugăm specificați).....</p>
<p>5. Considerați că este necesară crearea cadrului legislativ specific pentru aplicarea Strategiei naționale integrate de formare și dezvoltare a competențelor parentale? (o singura varianta posibilă)</p> <p>☐ Da</p> <p>☐ Nu</p>	<p>6. Care dintre următoarele variante de soluționare ar fi cea mai potrivită? (o singură variantă posibilă)</p> <p>☐ Varianta 1: Un sistem descentralizat care să lase la latitudinea persoanelor de decizie locale în fiecare unitate administrativă (județ/oraș/comună) să hotărască dacă este sau nu nevoie de educație parentală și să aleagă cea mai adecvată formă de ofertă?</p> <p>☐ Varianta 2: Instituirea unui sistem național integrat de educație a</p>

☐ Nu știu	părinților, ca parte a educației permanente adresată adulților (părinților) care să ofere informații despre sănătate, nutriție, educație, protecție socială? ☐ Alta varianta:.....																				
<p>7. Ce autoritate ar trebui să se ocupe de monitorizarea și evaluarea stadiului implementării sistemului integrat de educație parentală? (o singură variantă posibilă)</p> ☐ Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului ☐ Ministerul Sănătății ☐ Ministerul Administrației și Internelor ☐ Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale ☐ Agenția Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului ☐ O agenție nou creată în subordinea Guvernului ☐ Alta instituție (specificați)	<p>8. Considerați că este nevoie de educație parentală pentru categorii de populație care nu au copii încă (potențiali viitori părinți)</p> <table border="1" data-bbox="743 434 1358 669"> <thead> <tr> <th></th> <th>da</th> <th>nu</th> <th>nu știu</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Elevi în ultimele clase de liceu</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>Tineri</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>Părinți în devenire</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> </tbody> </table>		da	nu	nu știu	Elevi în ultimele clase de liceu	☐	☐	☐	Tineri	☐	☐	☐	Părinți în devenire	☐	☐	☐				
	da	nu	nu știu																		
Elevi în ultimele clase de liceu	☐	☐	☐																		
Tineri	☐	☐	☐																		
Părinți în devenire	☐	☐	☐																		
<p>9. Considerați că pentru a asigura educația parentală este nevoie de specializarea unor profesioniști în acest domeniu prin:</p> <table border="1" data-bbox="185 832 715 876"> <thead> <tr> <th></th> <th>da</th> <th>nu</th> <th>nu știu</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> </tbody> </table>		da	nu	nu știu		☐	☐	☐	<p>10. Care sunt categoriile de specialiști care ar trebui să se ocupe de educația parentală. Vă rugăm să bifați în funcție de importanța pe care o acordați (5= foarte important, 1= neimportant)</p> <table border="1" data-bbox="746 804 1422 916"> <thead> <tr> <th></th> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Asistenți sociali</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> </tbody> </table>		1	2	3	4	5	Asistenți sociali	☐	☐	☐	☐	☐
	da	nu	nu știu																		
	☐	☐	☐																		
	1	2	3	4	5																
Asistenți sociali	☐	☐	☐	☐	☐																

Formare inițială asigurată prin studii universitare	☐	☐	☐	Cadre didactice din învățământul preșcolar și primar: educatoare, institutoare /învățătoare	☐	☐	☐	☐	☐
Formare continuă asigurată pe diverse căi de formare	☐	☐	☐	Cadre didactice din învățământul gimnazial și liceal: diriginți, alți profesori	☐	☐	☐	☐	☐
Cursuri de perfecționare profesională de scurtă durată	☐	☐	☐	Personal medical: medici, asistenți medicali.	☐	☐	☐	☐	☐
Autoformare	☐	☐	☐	Specialiști în educație parentală (persoane care au această profesie)	☐	☐	☐	☐	☐
				Psihologi	☐	☐	☐	☐	☐
				Consilieri școlari	☐	☐	☐	☐	☐
<p>11. Considerați că este necesară organizarea lecțiilor cu părinții începând cu: (o singură variantă posibilă)</p> ☐ Perioada prenatală ☐ Creșa /părinți cu copii până la 3 ani ☐ Vârsta preșcolară ☐ Școala primară ☐ Gimnaziu ☐ Liceu				<p>12. Ce rol trebuie să aibă mass-media în promovarea educației parentale? (o singură variantă posibilă)</p> ☐ Foarte important ☐ Puțin important ☐ Deloc important					

☐ Oricând													
<p>13. Care considerați că sunt cele mai potrivite canale mass-media pentru promovarea educației parentale? (mai multe răspunsuri posibile)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Canale tv naționale ☐ Canale tv locale ☐ Posturi de radio naționale ☐ Posturi de radio locale ☐ Posturi de radio care emit pe internet ☐ Situri web dedicate educației parentale ☐ Forumuri de discuții pentru părinți ☐ Presa scrisă ☐ Presa online ☐ Alt răspuns (vă rugăm specificați) 	<p>14. Vă rugăm să propuneți cele mai potrivite modalități pentru popularizarea educației parentale în mass-media: (mai multe răspunsuri posibile)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Spoturi TV ☐ Spoturi radio ☐ Emisiuni TV dedicate educației parentale ☐ Emisiuni radio dedicate educației parentale ☐ Filme documentare, specializate ☐ Dezbateri între părinți și specialiști televizate ☐ Alt răspuns (vă rugăm specificați) 												
<p>15. Cine trebuie să poarte responsabilitatea educației copilului? Vă rugăm marcați importanța de la 5 - foarte important la 1 - puțin important:</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th style="width: 60%;"></th> <th style="width: 10%;">5</th> <th style="width: 10%;">4</th> <th style="width: 10%;">3</th> <th style="width: 10%;">2</th> <th style="width: 10%;">1</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>părinții</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> </tbody> </table>		5	4	3	2	1	părinții	☐	☐	☐	☐	☐	<p>16. Considerați că educația parentală poate contribui la creșterea calității/ performanțelor/ rezultatelor procesului de educație, dezvoltare, integrare socială, a stării de sănătate a copilului? (o singură variantă posibilă)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Da ☐ Nu ☐ Nu știu
	5	4	3	2	1								
părinții	☐	☐	☐	☐	☐								

o instituție de învățământ	☐	☐	☐	☐	☐	
persoana care îl îngrijește, alta decât părinții	☐	☐	☐	☐	☐	
comunitatea	☐	☐	☐	☐	☐	
<p>17. Considerați că educația parentală contribuie la reducerea fenomenelor indezirabile precum absentism, părăsirea timpurie a școlii etc.? (o singură variantă posibilă)</p> <p>☐ Da, cu siguranță</p> <p>☐ În mare măsură</p> <p>☐ În mică măsură</p> <p>☐ Cu certitudine, nu</p>						<p>18. Alte comentarii/ sugestii?</p>
<p>19. Vârstaani</p>						<p>20. Sex ☐ masculin ☐ feminin</p>
<p>21. Câți copii aveți ?</p>						<p>22. Unde locuiți?</p> <p>☐ mediul urban</p> <p>☐ mediul rural</p>

<p>23. Ultima școală pe care ați absolvit-o:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Studii postuniversitare ☐ Universitate ☐ Școală postliceală ☐ Liceu ☐ Școală profesională ☐ Școală generală ☐ Alte situații 	<p>24. Reprezențați următoarea instituție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Prefectura ☐ Consiliul Județean ☐ Direcția de sănătate publică ☐ Direcția generală de asistență socială și protecția copilului ☐ Primărie ☐ Consiliul local ☐ Spitalul județean ☐ Spitalul orășenesc ☐ Cabinet medical individual rural ☐ Școala ☐ Grădinița ☐ Centru de servicii sociale - public ☐ Centru de servicii sociale – privat ☐ Organizație neguvernamentală
<p>25. Județul.....</p>	<p>26. Localitatea.....</p>

ANEXA NR. 3

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

UNICEF ROMÂNIA

FUNDAȚIA
COPIII NOȘTRI

Stimată doamnă/stimate domn,

Educația parentală este considerată o prioritate în Programele de dezvoltare strategică ale Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului și ale Direcției Generale pentru Protecția Copilului din cadrul Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale.

Ca o consecință a nevoii de sprijin, identificate în rândul părinților, pentru educația copiilor lor, un grup de specialiști în domeniu, sub coordonarea Ministerului Educației, Cercetării Tineretului și Sportului și a Fundației Copiii Noștri, cu sprijin financiar din partea UNICEF România, a elaborat, în anul școlar 2008 - 2009, *Strategia națională integrată de formare și dezvoltare a competențelor parentale*.

Momentan, în vederea promovării și punerii în aplicare a acestui document de referință, tot cu sprijinul UNICEF România, a fost inițiată o cercetare care să contribuie la corelarea și armonizarea celor mai eficiente mecanisme, care să faciliteze implementarea

Strategiei naționale integrate de formare și dezvoltare a competențelor parentale.

În acest demers, ne propunem să colectăm și o serie de date, reprezentând cunoștințele și experiența unor persoane cu funcții de decizie, profesioniști și părinți din 12 județe ale țării, printre care și județul dvs., referitoare la formele de suport parental, la modul de aplicare al acestora, resursele necesare etc. De aceea, vă rugăm să aveți amabilitatea de a ne acorda maximum 10 minute din timpul dvs. și de a completa chestionarul atașat.

Contribuția dumneavoastră este considerată deosebit de utilă și, ca urmare, vă mulțumim anticipat pentru promptitudine și pentru colaborare.

Ministerul Educației,
Cercetării, Tineretului și
Sportului

Fundația Copiii Noștri

Inspector General,
Viorica Preda

Președinte,
Martha Iliescu

Lucrare realizată și tipărită în 1000 de exemplare,
cu sprijinul Reprezentanței UNICEF în România.

ISBN 978-973-139-206-6